

MAGYAR L

3 lei

Taxa postală plătită, aprobată de Dir. Gen.

HUNGARIA
Magys. Keresztóter Robert urmal
Distrik: 1. Budapest

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 44 (1486) szám * Szerda, 1937 február 24

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

Jelentős események készülnek a belpolitikában

Mihalache és Grigore Filipescu királyi kihallgatása általános meglepetést keltett. — A liberális párt csütörtöki állandó választmányi ülésén vizsgálja meg a helyzetet

Bucuresti. Saját tud. A főváros politikai köreit élénken foglalkoztatják azok a belpolitikai események, amelyek az utóbbi két nap alatt lejátszódtak. Egyes körök véleménye szerint a kormányválság kérdése újra nyitlta vált és ennek tulajdonítható, hogy a belpolitikai életet a belső rend fenntartásának kérdése olyan élénken foglalkoztatja.

A belső rend kérdése ügyében miniszteri értekezlet volt *Tatarescunál*, amelyen *Inculet*, *Fransovici*, *Cancicov*, *Pop Valér* és *Costinescu* vettek részt. Ugyancsak a belső rend fenntartásának ügye volt *Mihalache* audienciájának tárgya is, akit hétfőn délután fogadott a király. *Mihalache* királyi kihallgatásának híre valóságos bombaként hatott a belpolitikai életre. Alig terjedt el a fővárosban, hogy a nemzeti parasztpárt elnöke az uralkodónál van, újságírók rohanták meg a királyi palota környékét és türelmetlenül várták, hogy mikor távozik a nemzeti parasztpárt elnöke. *Mihalache* másfél óráig tartózkodott az uralkodónál és az audiencia befejezése után azonnal lakására hajtatott. A királyi palota előtt várakozó újságírók megrohanták *Mihalachet*, aki kijelentette, hogy nem ad nyilatkozatot.

Mihalache lakásán *Madgearu* várta a pártelnököket és a két politikus több órás megbeszélést tartott.

Este kilenc órákor *Mihalache* magához kérette *Calinescut*, a párt egyik vezető emberét, akitől hasonlóképpen hosszasan tárgyalt. Ezek után a megbeszélések után *Mihalache* az éjszaka folyamán telefonon felhívta *Brasovból* *Popovicu Mihályt*, az ardealéri szervezeti elnököt, akit felszólított, hogy haladéktalanul utazzék a fővárosba.

REMÉNYEK A NEMZETI PARASZTPARTI TABORBAN.

Mihalache pártjának vezetőférfiai nem nyilatkoznak az akcióról, amely most folyamatban van, de kétségtelen, hogy a nemzeti parasztpárt most igyekszik kihasználni a kor-

mánnyal szemben a legutóbbi eseményekkel kapcsolatban eléllott helyzetét s azt iparkodik bizonyítani, hogy tekintélyfenntartó kormányzati tényekre van szükség, amelyekre a jelek szerint a liberális párt nem képes.

Tatarescunak ezzel szemben az a véleménye, hogy

a pártnak most más feladata nincs, mint a költségvetés és a már benyújtott törvényjavaslatok megszavaztatása.

A liberális párt csütörtökre összehívott állandó választmányi ülésén ugyancsak a belső rend ügye kerül megvitatásra, előreláthatólag nagy ellentétek kirobbanásával.

Grigore Filipescu, a konzervatív párt elnöke hétfőn szintén kihallgatáson volt a királynál és kétségtelenül szintén a belső rendet fenyegető veszélyeket világította meg. Ezekre a veszedelmekre egyébként lapjában, az *Epoché*-ben nap-nap mellett figyelmeztet.

A költségvetési javaslatot péntek délután nyújtják be a képviselőháznak. *Cancicov* pénzügyminiszter még aznap este elutazik Párizsba, hogy a külföldi hitelezőkkel kötött törlesztési egyezményt aláírja, de csak pár óráig marad a francia fővárosban és nyomban visszatér, hogy résztvegyen a költségvetési javaslat bizottsági vitájában.

A hitelezőkkel kötött megegyezés szerint, kisebb módosításokkal meghosszabbítják még egy évre a *Slavescu* miniszter idejében megkötött és már hónapokkal ezelőtt lejárt egyezményt.

A KÜLÜGYMINISZTER TÁRGYALÁSAI.

Bucuresti. Saját tud. *Antonescu* külügyminiszter tegnap tárgyal *Petrescu Comnen* berlini követtel. Ma a külön *Bucurestibe* hívott *Lugojanu* római követtel fog tárgyalni a külügyminiszter. E tárgyalások összefüggésben vannak a legutóbbi *bucuresti* eseményekkel.

A hadi ipar óriási föllendülése Angliában

Ugróan emelkednek a fegyvergyárak értékpapirjai. — Nyugtalanság a párizsi tőzsdén

Londontól jelentik: A hadiipari konjunktúra óriási arányú megnövekedése hétfőn példátlan áremelkedésre vezetett a londoni pénzpiacon. Az új angol fegyverkezési terv olyan élénk keresletet idézett elő a hadiipari fémek iránt, hogy ezeknek az ára ugrásszerűen emelkedett. A világháború óta nem volt példa ilyen nagyarányú forgalomra a londoni fém-tőzsdén. A vörösréz tonnánként 73 fontos, az ón 261 fontos rekordárfolyamot ért el. A hétfőn lebonyolított üzletkötések összege 1 millió 350 ezer fontot tesz ki. Csupán vörösrézben 10 ezer tonnát vásároltak meg.

Az értéktőzsdén szintén nagy áremelkedésre vezetett a hadiipari konjunktúra. A hétfői napon az értéktőzsdén olyan hatalmas üz-

letmenet volt, amilyenre már évek óta nem volt példa. A fegyvergyárak piarjai ugrásszerűen emelkedtek, míg az angol járadékpapírok árfolyama némi csökkenést mutatott.

Ezzel szemben — mint Párizsból jelentik — a párizsi értéktőzsdén nagy ársuhanások voltak. A *Blum* miniszterelnök és *Jouhaux*, szakszervezeti főtitkár legutóbbi kijelentései, amelyek szerint a népfront-programot nem adják fel, sőt ha a viszonyok megengedik, a kitűzött célok megvalósításához fokozottabb mértékben látnak hozzá, nyugtalanságot keltettek a párizsi tőzsdén. A francia állampapírokban nagy ársuhanások álltak be. A szeptemberi devalvációs pánik óta nem voltak ilyen nagy áresések a francia járadékpiacon.

A szász Univerzítás

(S. I.) A könyv* mely előttünk fekszik, már esztendeje, hogy megjelent, de csak most került a kezünkbe és most is véletlenül, egy barátunk figyelméből. A szász Egyetemről, a történelmi „Univerzítás Saxonum”-ról szól, vagy inkább arról a furcsa helyzetről, melybe ezt, a népközösségi, tulajdonképpen „kisebbségi” szervezetet, — talán a legelső efajta intézményt az egész világon, — a történelmi sors sodorta.

Transsylvania embernek nem kell magyarázni, hogy a szász Univerzítás nem tudományegyetemet jelent, hanem a szász telepeselek nemzeti önkormányzatát, mely II. Endre magyar királynak 1224-ben kelt szabadságlevelében, ahogyan a szászok nevezik, „der goldene Freibrief” óta egyreszűkülő körben, folytonosan sorvadva, hétszáz éven keresztül valamilyen formában mindmáig működik.

Barițiu, a transsylvaniai románok történetírója „a szászok kis köztársaságának” nevezi még ezt a sajtóságos népi intézményt, mely századokkal előzte meg korát s éppen a belső népi erőt csodálja benne. *Frumo Ioan*, a tanulmány ifjú írója, ki ma, a nemzeti népies közösségek korában él, különösképpen semmit sem lát meg a népi szervezet szociális tanulságaiból és csupán a kérdés jogi oldalait vizsgálja. Ezt is kizárólag abból a szempontból, hogy miképpen lehetne ezt az intézményt végérvényesen likvidálni és megmaradt vagyonát az érdekeltek között mielőbb felosztani.

Az ifjú román jogtudós minden jogi és történelmi érvelést összeszed, hogy megdöntse a szászok álláspontját, kik természetesen körművelődésükig ragaszkodnak ahhoz, hogy a szász Univerzítás mindenképpen és legfőképpen — a szászok dolga. Ebben az igyekezetében igen előkelő helyet biztosít a transsylvaniai diákok és magyar országgyűlések döntéseinek.

Be kell vallanunk, egészen szokatlanul hatottak ránk ezek az elismerő szavak. Egyszer a diéta végzését idézi, amikor az a szászok hatalmaskodásával a panaszló románoknak ad igazat s arra figyelmezteti őket, hogy ők a *Fundus Regius*-on, a király földjén laknak, hol mindenki egyformán a király jobbágya, az egyik lakos tehát másikat jobbágyságba nem vetheti. Măskor azt emeli ki, hogy az 1848. évi törvényhozás véget vetett a szászok középkori előjogainak és igazságot szolgáltatott a sokat sanyargatott szászföldi románoknak.

Szívesen elismerjük, hogy minden valóban így volt és csak az a kár, hogy ez a felismerés csupán a szász-román vitában jelentkezik s nem — a magyar-román vitákban is.

Azt is elismerjük, hogy *Ioan Frumo* másban is közeljár az igazsághoz. Idézi az 1876. évi XII. t.-cikket, amelyik a szász univerzitás közigazgatási hatáskörét megszüntette, viszont közművelődési önkormányzatként való továbbműködését meghagyta s vagyonát is az egyetemi közösség közművelődési céljaira rendelte. Az egyetemi közösség azonban a királyföld lakóinak választott testületével igazgatja magát s ez a testület rendelkezik a közművelődési célú vagyonok felől. A testületet pedig a Királyföldnek azok a lakói választják össze, akik az országgyűlési választók névjegyzékébe föl vannak véve. A régi censusos választójog sze-

* Ioan Fruma: Problema Universității sârșește — Sibiu, Cartea Romasca 1935

rint a Királyföldön a jómódu szászok alkotották a választójogosultak túlnyomó többségét. Az általános titkos választójog azonban szavazati jogot ad a Fundus Regius-on elszaporodott románoknak és magyaroknak is, kik együttesen többséget alkotnak. Frumo szerint tehát nincs más megoldás: a vagyont, mely ma is még 70 milliót tesz ki, fel kell osztani az érdekeltek között.

Ámbár az érdekeltek között jelentős arányszámban szerepel a magyarság is, mi ennek ellenére más véleménnyel vagyunk a kérdésről.

Frumo adatai szerint a szász Univerzitás igényjogosultjainak száma ezidőszerint 505 531 lelket tesz ki. Ezek közül 47.3% román, 34.2% szász és 18.5% egyéb nemzetiségű. Ámbár Frumo így óvatosan elkerüli a magyarság arányának pontos megjelölését, nyilvánvaló, hogy a magyarság itt is, mint a szász földi városokban mindenütt — a mérleg nyelve! Mi Frumo-val szemben inkább azon a véleményen vagyunk: a felosztás, a vagyon szétoztása helyett hívják össze a szász Univerzitást!

Frumo jogi érvei úgy hatnak ránk, mint annak a mérnöknek műszaki tanácsai hatnának, ki valamilyen gyönyörű történelmi műemlék lebontásánál segítkezik, hogy az igényjogosultak között igazságosan szét lehessen osztani — a faragott köveket.

Mi azon a véleményen vagyunk, hogy a szász Univerzitás mindenképpen a szászokat illeti meg. A románok felé a szociális igazságtévest elvégezte az agrárreform, még pedig eléggé keményen. Magunk pedig — a szociális és történelmi igazságtéves jegyében — megelégednénk, úgy hiszem, azzal az elvi döntéssel, hogy minden népnek örök és elidegeníthetetlen joga van arra a kulturkincsre, melyet maga teremtett meg és azokra a gazdasági eszközökre, melyek a kulturkincs kamatoztatását továbbra is lehetővé teszik.

Ugy véljük azonban, hogy az ilyen megoldás a román államnak is nagy érdeke. Mindenesetre sokkalta nagyobb, mint annak a pár mulandó millióért, mely ennél az osztakodásnál a románságnak jutna. Amíg a szászoknak történelmi intézményeik vannak — szászok maradnak. Transsylván szászok, transsylván hagyományokkal, transsylván tervekkel. Mihelyt azonban ezeket sorra elvesz-

tik, a jövőben már csak egyszerűen — németek lesznek.

Nagy tanulság rejlik ebben. Valami ebből ködlik azoknak a fejében, kik most hatósági úton akarják visszaállítani a külön székely nemzetet. Nagyon jól el lehet képzelni ma is külön székely közösségi életet: ehhez azonban

szabad és komoly intézmények, külön keretek, gazdasági lehetőségek és közjogi szabadságok szükségeltetnek. Könyvek nem elégségesek ehhez, még akkor sem, ha ingyen osztogatják azokat. Sem pedig az olyan jogi munka, mint ez a Frumo-féle is, mely lebont, ahelyett, hogy építene.

Sándor József magyarpárti szenátor nagy beszédben bírálta a kötelező munkaszolgálatról szóló törvénytervet

Az orosz minta miatt elfogadhatatlannak mondta a javaslatot

Bucuresti. Saját tud. Sándor József szenátor tegnap nagy beszédet mondott a szenátusban a katonai előképzési korban levő ifjak közhasznú munkakötelezettségéről szóló törvényjavaslat vitája során.

— Nem akarom ismételni, — mondotta, — azokat az érveket, amelyeket az előttem szólók a javaslattal szemben felhoztak, csupán egy kifogás körül kívánom kifejtetni nézetemet és pedig alapul szolgál erre az 1934. évi előképzési törvény azon kijelentése, amely szerint az a mostani törvényjavaslattal összefüggésben áll. Ezt az összefüggést keresve alapul elfogadom a törvényelőkészítő tanács akkori véleményét, amely szerint az előképzési törvény nem az angol, német, stb. ifjúsági szervezetek mintájára, hanem az olasz és orosz

szervezetek mintájára készül és pedig az utóbinál, az úgynevezett „konzomol“ után. Ez az, amibe mi beleütköztünk, mert minket egyszer már megégetett a kommunizmus és azért nem csoda, ha a román közmondással tartunk, amely szerint: akit egyszer megmárt a kigyó, az egy fekete bottól is fél.

— Az olasz és orosz előképzők nem találják a mi viszonyainkhoz. Mussolini, ha mozarakat szárított, földet adott a munkásoknak. Oroszországban pedig valóságos ölték a gyermekeket s az ifjakat, de a felnőtteket is a közhasznú munkakötelezettséggel. Mi gazdag, győztes, demokrata polgári állam vagyunk, mi nem terhelhetjük túl a polgárságot, mert, ahogy egy nagy angol államférfiu mondta, örült az a civilizáció, amelyet csak a polgárság túlterhelésével lehet fenntartani.

— Lehetetlen elfogadni ezt a javaslatot, — szegte le Sándor József szenátor, — mely a testi és lelki fejlődés korában lévő ifjúságunkat a jobbjágra emlékeztető ingyenes kényszermunkára hajtja. Azért azt javaslom, vegyük le a napirendről ezt a javaslatot s vigyük a küszöbön álló új választások elé a kérdést és ha a nép megszavazza, akkor jogunk lesz nekünk is törvényt csinálni a javaslatból, különben nem.

— A kormány és törvényhozó testületek a nép alázasat szolgálai kell, hogy legyenek.

Banga Béla S. J.

VELÜNK az UR

A hirneves szónok szentbeszédsorozatának III. köt. Tartalma: Eucharisztikus beszédek, evangéliumi szakaszok, alkalmi beszédek.

Ara füzve 100 lel.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

János bácsi könnyelműsködik...

Írta: Vér Vazul

Anyóka ott ült a konyhaasztal mellett és tördelte a harmatos, üde zöldbabot. Két sovány kezén kidolgozottan szaladtak az erek a csukló felé, mint régi görög templomok vonalai. Arcát kicsire és kedvesre faragta az imposztor szobrász: az idő. Haját meg fehérre mosta az idő testvére: a gond.

Amint így üldögélt az asztal mellett és raskogatta a megtisztított zöldbabot, egyszer csak fölnevet. Apró legyek szemtelenkedtek egy betévedt lepkével.

A lepke hiú volt és nagyon-nagyon haragudhatott a szemtelenkedőkre.

Anyóka azonban nem ezeket nézte. Kinézett az ajtón.

Sárgabarackok aranylottak a júniusvégi koraesti melegben és mintha valamennyi egyszerre zümmögte volna bele a mindenségbe a szépség, a szín és az íz csábító énekét.

Anyóka ezeken is keresztül nézett. Kicsit nyugtalanul, kicsit gondolkozva. Persze, nem is lehet csodálni.

A fia, az a bolondos kamasz, ajándékot hozott, Pestről Anyóka névnapjára. De olyan ajándékot, ami még nem volt Anyóka szubljájában, mióta megfaragta a diófás mester. Anyóka eleinte nevetett a nagy fia ötletén, szavaira bölongatott kedvesen, mint a hétfejű sárkány meséjére szoktak a hitetlenkedő gyerekek, aztán eltette az ajándékot.

Ujabbban azonban rajtakapta magát, hogy mindig többet és többet gondol az ajándékra, meg a fia szavaira. Néha a főzőkanál mellett megjelent a bankónagyságú papír, kék festéssel, cifra kerülettel, fekete betűkkel.

Néha meg a varrótű mellett masírozottak a számok: 9... 6... 2... és így tovább.

Olykor a barackfa susogásából lázító szavak röpcentek elő, ilyenformán: Anyóka, ha egy kis szerencse kerül, százezer, kétszázezer, esetleg négyszázezer pengő gurul az alacsony gerendák alá.

Anyóka ilyenkor fázósan összehúzódott, de mégis tapsikolni szeretett volna örömeiben.

Egyszóval: Anyóka sorsjegyet kapott a fiától és azóta sok minden megváltozott.

Nem ugyan külsőleg, hanem inkább csak befelé.

Külsőleg a szemek se változtak, de belsőleg igen.

Negyven évig semmi kivetni valót nem talált a házikóban, most napról-napra észrevette a hibákat.

Alacsony. Sáros. Uj tető is kellene rá.

A cserép- és bádogodények hibáját is észrevette.

Vagyis a szem másképpen kezdett nézni.

Külsőleg a keze se változott, de belsőleg az is. Másképp tapintott mostanában.

Az évek hosszú során megferehédett vásznon nagyon keménynek, durvának mutatkozott. A bútorok megkisebbedtek és azok a kopások, amelyek már húsz éve is ott voltak, most mind bökdősték Anyóka kezét. Egyéb tünetek is besurrantak. Esténként megjött János bácsi. Maszkor az almafák színét, meg a szőlő gyarapodását emlegette.

Anyóka meg beszámolt a kis malac ostobaságairól, vagy a kottló étvágyáról. Aztán szó került az Iluska új ruhájáról, az Andris ostaráról, vagyis a messzelévő gyerekekről és unokákról.

Néha a hold is bekukkantott kíváncsi vénasszony arcával, ilyenkor ám a két öreg elhallgatott és álomban füstögte tovább a mondani-valókat.

Mióta azonban a szubljót magába nyelte azt a furcsa papirost, azóta János bácsi is megváltozott.

A dohányja erősebbnek mutatkozott.

A szomszédoknak meg nyomósabban tere-

gette ki az igazságot.

Szóval különböző kísértések jelentkeztek.

Anyóka mindezt nagyon jól érezte és tudta. És tudta azt is, hogy mindez nincs egészen rendjén. Kicsi felhőkésből zivataros jégeső lehet, ami összetöri a tulipánokat, is meg a rózsákat is.

A zöldbabot szépen összetördelte. A kupa-pacha gyűjtött szálkákat és végeket személapátra tette, a babra meg friss vizet öntött. A tűzhelyen féltelt két bögrét, leszedett három karikát. A babot átöntötte kézkománcos leveses fazékba és föltette a vartyogó tűzre. Sietett. János bácsi minden pillanatban jöhet, hát hogy mire kipösmékeli magát, pirosan, szagosan előtte lehessen a vacsora.

— És János bácsi jött is.

És kipösmékeltte magát.

És megöblögte öreg kezét is.

Akkor aztán odaültek a konyhaasztalhoz.

A kanalazáshoz fűszerül szegődött az illat és a csönd. János bácsi vékonyan levágta a rozsenyér héját, amiből áztatott cicajárandóság lesz. Dörmögött is úgy magaelé.

Anyóka tett-vett az asztalon és mivel látta, hogy a leves nagyon jól ízlik, kedves erőltetés-sel meg is kérdezte:

— Nem ízlik, apjuk?

— Már hogyné izlenék.

János bácsi szeretett lakonikus lenni. De érezte, hogy most már azért illik tovább is fűzni a szót, azért hamarosan meg is fejtette a mondatát:

— A főispánnak is kétfelé állna a füle, ha megnyálna a tárgyunkat.

Anyóka kacagott. Szívából kacag mindig a János bácsi nagy mondásaira. Lehet, hogy a jóleső hiúság kalapálja csengő kacagássá a szavait, de az is lehet, hogy maga elé képzelet az ilyen botorságokat. Nem is utolsó. Például egy tanyert nyalogató főispán, két malomlapát füllel.

János bácsi pipára szörtyékkel és kinéz a

A VALENCIAI KORMÁNY MOSZKVAI TANÁCS-ADÓJA TAVOZIK

Moszkvából jelentik: Hír szerint Rosenberg, eddigi valenciai szovjet-követet Bécsbe helyezik. Utóda Haikis, az ankarai szovjet-követség első követségi tanácsosa lesz.

Megállapították a spanyol belháború elszigetelésének ellenőrzési terveit

A szovjettel még ellentét van amiatt, hogy miképpen osszák meg a partvidékek felügyeletét

Londonból jelentik: A Press Association szerint a benemavatkozási bizottság 3 óras ülés után elfogadta a nemzetközi ellenőrzési tervét. A spanyol-portugál határ ellenőrzésének részleteit később dolgozzák ki.

A bizottság hétfő esti értekezletén a spanyol parti zónák ellenőrzése körül bizonyos ellentétek támadtak. A szovjet-kormány mindenáron a délspanyol partokat akarja ellenőrizni, nyilván azért, mert itt bonyolódik le a nemzeti csapatok utánpótlása Marokkó és az anyaország között. Ez ellen a megoldás ellen még a franciák is tiltakoznak, mert attól tartanak, hogy az orosz hadihajók, amelyek szá-

mára esetében marokkói kikötőt kellene kijelölni tartózkodási helyül, fölhasználnák ezt az alkalmat arra, hogy forradalmi propagandát folytassanak a marokkói arabok körében. Az eredeti ellenőrzési terv alapján a szovjet hadihajóknak a biskayai öblöt kellett volna ellenőrizniük. A szovjetkormány azonban nem akarja elfogadni ezt a javaslatot, arra való hivatkozással, hogy a biskayai-öblön a tenger igen viharos. A benemavatkozási bizottság az ellenőrzés megszervezése utáni feladatául tűzte ki annak megoldását, hogyan lehetne visszarendelni a Spanyolországba beszivárgott idegen önkénteseket.

A spanyol nemzeti csapatok Aragoniában súlyos csapást mértek a vörösekre. — A harcok hullámozása Madridtól délre. Bizonytalanság Oviedo körül

Madridból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok haditevékenységének súlypontja a legutóbbi napokban az aragoniai arcvonalra helyeződött át. A nemzeti csapatok itt súlyos csapást mértek a vörösekre. A castiliani hadszíntéren a vörös kormánycsapatok több ellentámadást kíséreltek meg, de fáradozásuk kudarcot vallott. A valenciai kormány hétfőn rendeletet adott ki, mely a 23—27 éves férfiak

számára kötelezővé teszi a katonai szolgálatot. A rendelet alapján mintegy 150 ezer férfinak kellene bevonulnia.

Valenciában híre jár, hogy a hadügyi államtitkár lemondását a közeljövőben több lényeges változás fogja követni. Assenzion tábornok utóda a szocialista párt egyik vezetője lesz.

A valenciai kormány jelentése szerint a

mérhetetlen, csillagos égre. A göncölszekér tempósan vonul. Holmi apró csillagok ögyelegnek körülötte. Mint a pap kocsija a főtúcán, mikor féltuzat gyerek próbál versenyt szaladni a lovakkal. Az udvar tulsó végén már ott lapul a macska és számígtatja a vacsoraidőt. Csöndes szellő szaladgál az udvaron és néha úgy tűnik föl, mintha az álmosodó este ásitana.

János bácsi belekongat a csöndbe:

— Anyjuk...

Laposakat, álmosakat pislog.

— Hát tudod-e, mire gondoltam délután?

— Nem.

— A Janikára.

— Nem.

— A malackára.

— Nem.

— Hát akkor nem találhatom.

— Hm. Arra gondoltam, hogy a mult vasárnap római zárándoklást hirdetett a plébános úr.

— Hirdetett.

— Hát tudod-e, ha... izé... ha igaz lenne a gyerek szava és megjönne a passzus meg a pénz, én se sajnálnék pár száz rongyos pengőt, mielőtt meghalok...

Anyóka elszörnyülködött.

Valami láthatatlan hatalom kitágította a galambepéjét, megmérgezte nyelvét és megfehéřítette arcát. Harsonásan masíroztak elő szelid szájából a szavak:

— Te vén, majdnemmondtamcsoda...

— Hát aztán miért? — böstörködött emelkedettebben a János bácsi. — Hát én nem érdemelném meg? Hát ki dolgozta agyon magát hatvan évig? Ki rokkant bele a munkába? Ha naplopók is megérdemlik, hogy meglássák a Piust, meg a szent helyeket, akkor nekem is szabad. Pláne, ha már egyszer olyan könnyen gyűn a rávaló pénz.

János bácsi megnyomkodta az utolsó szavakat, mint az ócska dohányt a pipában és szentül hitte, hogy beléjük fojtotta a viszály ördö-

gét is.

Anyóka azonban kikelt magából:

— Hogyisne! Majd urizálunk!

— Mér' ne, ha egyszer itt a pénz...

— Hát a ház, a rossz bútorok? Hát az unokák?

— Mindenre jut.

— Láttad-e az ünneplő ruhámat? Olyan kopott, hogy röstellek benne maholnap templomba menni. Persze... neked ez mind semmi...

— No jó, anyjuk, jó... de...

— Es még hogy Róma.

— Persze hogy az.

— Jeruzsálemben nem mennél fehér lovon, meg kikiáltóval? Na... a vén...

Hanem az utolsó szót mégis csak elharapta.

János bácsi körülnézett.

Érezte, hogy ez már a vihar, ami még holnap is folytatódhatik. De mert valahogy ura akart maradni a helyzetnek, hamar belépett a szobába a megvetett ágy mellé. Az ajtót valamivel hangosabban csukta és még hangosabban tette le a pontot:

— Azért is Rómába, ha egyszer majd itt lesz az a pénz.

Hamar vetkőzni kezdett. A purpálé kissé fölhevítette és most már szinte esküdni mert volna, hogy az ő jegyük egész biztosan nyer. Mindjárt a jövő hónapban.

Anyóka még foglalatzkodott egy ideig.

Mindent erősebben tett le a kellesénél. Kanalat, vájdlingot, fazekat. A macskát is megszdta. Mindezt alighanem azért, mert ilyenformán is dokumentálni akarta mely megdöbbenését János bácsi pazarló hajlamai miatt.

Mire azonban a szobába nyitott, János bácsi már mosolygó arccal aludt.

Almában két papirosokat tűzött a kalapja mellé és egy dörgő éljént készült kiáltani, mert a kusztusi cseresznyefák között fehér aggastyán közeledett, akire ráismert az aranyos keresztjéről: itt a Szentatya!

kormánycsapatok Madridtól délre nagy erőfeszítéseket tesznek. Hír szerint ezen a harcvo-nalon a nemzetközi csapatok 30 zászlóalját összpontosították és némileg sikerült is előre nyomulniok. Ugyancsak a valenciai vörös kormány jelentése szerint Pozas tábornok csapatai hétfőn előnyomulást kezdtek Toledo és Talavera dela Reina felé. Ami az Oviedo elfoglalásáról szóló híreket illeti, e tekintetben még mindig nem világos a helyzet. Baszk jelentések ugyanis arról szólnak, hogy a baszk csapatok visszafoglalták Oviedót. A nemzetiek birtokában lévő sevillai rádió viszont azt jelenti, hogy a nemzeti csapatok visszaverték a vörös hadsereg Oviedónál megkísérelt támadását. Maga a madridi védelmi tanács is ezzel kapcsolatban csak a következőket jelenti:

A kormánycsapatok elfoglalták az Oviedo közelében lévő Arbol hegycsúcsot és a Del Bardo hegycsúcsot. Az asturiai bányászok pedig elfoglalták Fresno de Arenas városkát.

A valenciai kormánycsapatok egyébként hétfőn újabb támadást kíséreltek meg a Madridtól nyugatra lévő parkban. Elkeseredett támadásokat vezettek, de minden kísérletük megtört a nemzetiek lövészárkain. Végül a vörös csapatok nagyszámu halott hátrahagyásával visszavonultak.

Hogyan osztották föl a spanyol tengerpartok ellenőrzését

Ezer ellenőr kell. — Egymillió font az ellenőrzés összes költsége

Londonból jelentik: A semlegességi bizottság a következő ellenőrzési tervet dolgozta ki: Franciaország ellenőrzi a spanyol partvidéket a Pirreusok határától Gibraltárig és Angliával együtt ellenőrzi a Marokkóval szemben lévő partvidékeket. Anglia egyedül ellenőrzi a Gibraltár és Alméria között fekvő spanyol kikötőket és a spanyol-portugál határt. Spanyolország keleti partvidékének többi részét német és olasz hadihajók ellenőrzik. A szovjet hadihajók feladatára nézve még nincs megállapodás. Az ellenőrzésben ezer ellenőr vesz részt. Az ellenőrzés költségeit 1 millió fontra teszik. Az ellenőrzésben résztvevő külföldi hajók a spanyol partoktól 10 mérföldnyire helyezkednek el és jogukban van minden hajót, mely az ellenőrzési megállapodásban résztvevő 27 állam bármelyikéhez tartozik, megállítani s ha a fedélzetén nincs ellenőr, a hajót átkutatni. Ha valamely hajó olyan nemzet zászlója alatt halad, mely nincsen képviselve az ellenőrzési bizottságban, ezt a hajót felszólíthatják, hogy igazolja nemzetiségét. Ha a kellő igazolás megtörtént, a hajót nem kutatják át. Nyolc ellenőrző-állomást fognak kijelölni. Az ellenőrző tisztségviselők a Spanyolországba induló hajók fedélzetére lépnek.

Olaszellenes lázongások az abesszin tavak vidékén

Addis-Abeaból jelentik: Az abesszin-tavak vidékén a mult héten egy abesszin sereg Gabre Marián törzsfőnök vezetésével fellázadt az olaszok ellen. Natale és Tucci olasz tábornokok csapatai megkötözték a zendülőkkel és megeszményítő győzelmet arattak. Elestett maga a vezér. Gabre Marián is. Több más törzsfőnököt is elfogtak és kivégeztek. Gabre Marian és társai már egyszer behódoltak az olaszoknak, de most ismét fellázadtak, hogy megdöntsék az olasz uralmat.

Világpolitikai arcélek

A szabadságot Edén

Irta: Csiszár Béla

Anthony Edenre, a durhami földbirtokosok leszármazottjára fiatalabb korában úgy néztek, mint akinek nincs jövője és nem is fogja sokra vinni az életben. Nagypja furcsa, külön természetű örökölte, aki hónapokon át ki sem mozdult vidéki magányából, otthon ült könyvei és metszetei között, olvasott, verset írt és festegetett. Az ifjú Edén az etoni kollégiumban és az oxfordi egyetemen ugyancsak érzékeny és lírai széplékeknek mutatkozott. Legboldogabb akkor volt, ha elmerülhetett a költészet idilli csendéjébe s ha maga is áldozhatott versírói szenvedélyének. Formás, csinos verseket írt, de minden különösebb tehetség vagy zsenialitás nélkül. Rávetette magát az európai költészetre, hóna alatt Rimbaud- és Baudelaire-köteteket cipelt mindenüvé, később a keleti nyelveket kezdte tanulmányozni, hogy a perzsa lírát eredetiben izlelhesse. Erről írt doktori értekezést is, aztán úgy volt, hogy folytatja ott, ahol apja abbahagyta, elmerül a vidéki élet egyhangúságában, csendes költői ambíciókkal és nagy-nagy olvasási dühvel. De ekkor közbejött a világháború, az álmodozó nemesi ifjú bevonult s 1915-ben már a flandriai lövészárkokat taposta. Itt is megmaradt javíthatatlan poétalékeknek, legkedvesebb barátai angol és francia költők verseskönyvei voltak, ezekkel csillapította nagy éhségét a puha családi fészkek és az fróttol iránt. Két fivérét elveszti a háborúban, kapitányi ranggal tér vissza a világhérségből és visszavonul a durhami családi birtokra. Kedvenc studiumai hívják, ám a családi tanács úgy dönt, hogy Anthony-nak közéleti szerepet kell játszania s legjobb volna, ha politikus lenne és a konzervatív párthoz csatlakozna.

A pályakezdés nem a legbiztosabb. Az 1922-i képviselőválasztáson csúfosan megbukik. Edén azonban nem kedvesezett, egy év múlva fellép warwicki időközi választáson s a kormány-párt segítségével nagynehezen győz. Úgyesen használja azt a néhány betanult politikai szót, amire mint kormánypartii embernek szüksége van; a politikai klubban magára irányítja az öregek figyelmét, a házban azonban még nem mer felszólalni, az ellenzék támadásainak nem akarja kitenni gyenge politikai oldalait. Úgyesen alapozza jövőjét, mikor egy esztendő múlva London egyik leggazdagabb bankelnökének leányát, Beatrice Beckettet feleségül veszi. Hatalmas vagyonnal a háta mögött indul a politikai karrier útjára, mely nem is sokáig várat rá. A hajdani költő a külpolitika iránt kezd érezni olthatatlan vonzalmat. Milyen előzmények után? Ezt mély homály fedi. Befolyásos rokonai beajánlják Sir Austin Chamberlain külügyminiszter kegyeibe, aki a fiatal képviselőt maga mellé veszi magántitkárnak. Kissé furcsának hat ez kontinenssi fogalmak szerint, de itt kitűnő alkalomnak számít széles tapasztalatok szerzésére s a magasabb külügyi régiókba való feljutásra. Chamberlain keze alatt sok rutint, tapasztalatot, külpolitikai tájékozódást szerez az ambiciózus magántitkár s ez a környezet dönti el és formálja ki külpolitikai irányelveit is. Chamberlain szenvedélyesen franciabarát s az ifjú Edén is magától értetődőleg mestere elveinek túlbuzgó követője lesz későbbi akcióiban és tetteiben. Becsvágyát sokan megmosolyogják, még mindig nem nagy jövőt jósolnak neki, mikor egyszerre csak Edén rá cáfol a gúnyolódókra s egy hirtelen saltóval bejut MacDonald nemzeti kabinetjébe 1926-ban, még ugyan csak államtitkárnak, Sir John Simon külügyminiszter mellé, de ez is olyan hihetetlen esemény, amire mindenki kitévedve és meglepődve csóválja a fejét.

Közel egy esztendőig Edén alig szerepel, kisjelentőségű ügyeket szignálnak rá, de ő vasakarattal tanul, képezi magát (hol vannak már kedvenc költői!) végre 1932 novemberében kiküldik Genfba a Népszövetség ülésére Anglia képviselőjeként. Úgyesen szerepel, kedvesen, snajdigul tárgyal, egyéni szeretetreméltósága sok hívet szerez neki. Pártfogói felhasználják a kedvező légkört érdekében. Chamberlain hevesen exponálja magát mellette. Edén is kitűnően tudja propagálni magát, így cseppet sem meglepő, hogy MacDonald siet a kezdeti sikerek fe-

jében miniszteri rangra emeltetni; titkos peszetőr lesz s egyre nagyobb vetélytársa miniszterének. 1935-ben diplomáciai megbízatással el látogat Berlinbe, Varsóba, Moszkvába és Prágába. Berlinbe nem nagy örömmel megy, Németországgal szemben erősen elfogult, ami Chamberlain hatására vezethető vissza. MacDonald visszavonulásával, Baldwin kormányelnökségre jutásával ő a legesélyesebb külügyminiszterjelölt, az utolsó pillanatban sikerül csak Hoare javára visszaszorítani az érdekében megindult kampányt. Edént a népszövetségi miniszterség felállításával rekompenzálják. Hoare azonban nem sokáig marad a Foreign Office élén. Az abesszin bonyodalmak idején megbukik béke-tervezetével (bukásában sokan Edén kezét vélték felfedezni) s az ambiciózus

miniszter bevonulhat végleg az angol külügyminisztériumba. Miből visz magával többet: a becsvágyból-e vagy a tehetségből? Kétségkívül az előbbiből, mert mióta ő áll az angol külügyek élén, kudarc kudarc után, ballépés ballépés után éri Anglia külügyi akcióit. Hiába fogadkozik Edén, hogy térdre kényszeríti Olaszországot, Olaszország győz. Hiába fogadkozik, hogy a megtorlásokat könyörtelenül fenntartja, a megtorlásos politikát szégyenszemre el kell ejtenie. földközítengeri helyzetben, a spanyol kérdésben, a német felfegyverkezésben, sorozatos visszavonulás, meghátrálás minden vonalon.

Meg kell adni azonban, Edén rendkívül szívós ember. Az abesszin ügyben aratott hatalmas fiaskó után mindenki bizonyosra veszi bukását, a képviselőházban szégyenletes vesszőfutást kell végigszenvednie a szankciós politika kudarcának beismerésével, de sikerül megtartania pozícióját s tovább vezetnie az angol ügyeket, mintha mi sem történt volna.

Végül is az angol kormány kebelében palotaforradalomszerű mozgalom indul meg a külügyminiszter ellen, azt mondják, legutóbb már másodízben szőlították fel, hogy vonuljon vissza s adja át helyét olyan politikusnak, aki kevésbé van eltelve németellenes és franciabarát érzelmekkel. Edén egyelőre a kikapcsolódás politikáját választotta.

Zsaroláson érték a CFR autóbuszjárat ellenőreit

Eltérítés indult a basáskodó ellenőrök ellen

Brasov. Saját tud. Amióta az államvasut beállította a saját társas gépkocsijait, a magánvállalatokat szigorúan ellenőrzik. Különösen arra vigyáznak, nehogy teherszállító kocsikon utasokat vigyenek magukkal. A fokozottabb ellenőrzésre a forgalmasabb utvonalakra külön megfigyelő őrszemeket is állítottak fel.

A Brasov-Bucuresti utvonal egyik legforgalmasabb pontja az innen pár kilométerre fekvő Dársle, ahol a városnak vámháza és rendőrségi kirendeltsége is van. Itt állított fel a CFR egy ellenőrző állomást. Az ellenőrzéssel Moreanu Sándor és Borohan István vasutasokat bizták meg.

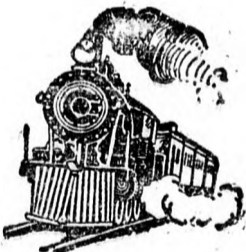
A két megbízott a belügyminiszter meghatalmazásával zsebében igen furcsa üzérkedésbe kezdett. Minden járművet feltartóztatott és megbiztatásán túl is kellemtlenkedett. Igen sok esetben pedig egyenesen megszarolta a

gépkocsivezetőket. Így esett áldozatul Spuderca György autóvállalkozó is, akitől több esetben jogtalanul pénzt követeltek az ellenőrök. Végül is a vállalkozó megelégedte a sok baksist és feljelentést adott be az ügyészségnek.

Enescu főügyész Cotlarciuc komiszárt biztatta meg az ügy kivizsgálásával és Spuderca az egyik autóvezetőjének átadott egy megjegyzett 500 leies bankjegyet és egy közelebbi útja alkalmával, mikor ismét szekirozni és kellemtlenkedni kezdett a két ellenőr, hagyta magát megszarolni és a megjegyzett bankjegyet adta nekik borraivalónak. Cotlarciuc rendőrbiztos erre megmozgatta az ellenőröket és nagyobb összeggel együtt megtalálta náluk az ügyész által feljegyzett bankjegyet.

A talált pénzt a rendőrbiztos lefoglalta és megindították az eltérítést a két hatalmával visszaélő ellenőr ellen.

A Magyar Lapok 5-ik nagy társasutazása Olaszországba

Indulás április 27-én, visszaérkezés május 5-én.

Velence 1-nap, Firenze 1-nap, Róma 3-nap.

Elszálalás elsődrendű szállodákban és penziókban

Részvételi díj 5200 Lei

Ezen összegben bentfoglaltatik:

1. A teljes vasúti jegy, külön kocsikban, gyorsvonaton.
 2. Az összes vízumdíjak.
 3. Teljes ellátás (étkezés) és elsődrendű elszálalás Velencében, Firenzében és Rómában.
 4. Budapesteni menet vacsora.
 5. Csomagok őrzése a velencei és firenzei állomáson, ki és bevitele Rómában.
 6. Szakszerű vezetés.
- Rómából külön kirándulás Nápolyba. Ennek többletköltség 1100 Lei. A másodosztályon utazók 1650 Lei-val fizetnek többet. Jelentkezési határidő április 10. A részvételi díj 1/3 része, 1700 Lei, jelentkezéskor fizetendő, a többi összeg legkésőbb április 15-ig.
- A felelhetetlenek ígérkező utazás román hűsvét időszakában lesz, tehát mindenki könnyen kiszakíthatja magát rendes munkájából.

Dr Gyárfás Elemér szenátor nyilatkozik a premontrei rend temploma és egyéb ingatlanai ügyében folytatott birói tárgyalásról

Az egyházi vagyonok megvédéséért úgy a kormánytól, mint a legfelsőbb bíróság előtt tovább folyik a küzdelem

Bucuresti. Saját tud. A premontrei rend temploma és egyéb ingatlanai telekkönyvi tulajdonjogának oradeai átírása körül ország-szerinté általános lett a figyelem, míhelt az oradeai törvényszéknek erre vonatkozó szombati tárgyalásáról a hírek elterjedtek. A nagy érdeklődésre utalva, fölkerestük dr Gyárfás Elemér szenátor ügyvédét, kiről tudtuk, hogy ebben az ügyben a premontrei rend oradeai jogtanácsosa mellett kisegítő tevékenységet vállalt, s általában is odaadó munkát folytat a katolikus közvagyonok védelmében. Kérdéseinkre dr Gyárfás szenátor először is azt mondtotta el, hogy a tárgyalást megelőző napokban ő maga és az egyházi közélet több más vezető embere hogyan kívánta biztosítani a tárgyalások nyugalmát és külső befolyásoktól való mentességét.

A MINISZTERIUM IS ELFOGADTA AZT AZ ÁLLÁSPONTOT, HOGY A BIRÓI TÁRGYALÁSNAK NYUGODTABB LÉTKÖR-BEN KELL LEFOLYNI.

Hétfőn, február 15-én értesültünk arról, — mondotta, — hogy az oradeai törvényszék szombatra, február 20-ára kitűzte a tárgyalást a premontrei rend ügyében eszközölt önkényes telekkönyvi átírások ellen a rend romániai főnöke, a jászóvári prepost és az oradeai püspök nevében beadott felfolyamodásunk tárgyában. Ugyanakkor értesültünk arról is, hogy bizonyos oldalról politikai kérdést akarnak csinálni az ügyből s e célból az állam ügyvédje mellé több oradeai ügyvéd feliratkozott az ügy képviseletére, kik a közismert Ghibu professzorral együtt erőteljes hangulatot igyekeznek teremteni a premontrei rend ellen. Értesüléseinkről tájékoztattuk az illetékes kormánytényezőket s rámutattunk azokra a bajokra és hátrányokra, melyek e nagyfontosságú pernek ilyen külsőségek között és ilyen légkörben való letárgyalásából származhatnak. Az illetékes kormánytényezők mindenben magukévá tették álláspontunkat s

a földművelési miniszter, kinek nevében a rend ellen az eljárás folyik, távirati rendeletet adott oradeai állami ügyvédjének, hogy a szombatra, folyó hó 20-ára kitűzött tárgyaláson velünk egyetértésben az ügy elnapolását kérje.

A tárgyalást megelőző napon, pénteken délután két ízben is beszéltem telefonon a premontrei rend oradeai jogtanácsosával, dr Patzkó Elemér ügyvéddel, aki megnyugtatót arról, hogy az állami ügyvéd megkapta a földművelési miniszter rendeletét, s ahhoz pontosan alkalmazkodva, saját részéről szintén az ügy elnapolását fogja kérni velünk együtt. Tehát a sima elnapolás biztosítva lévén, szükségtelen a tárgyalásra Oradeára fáradoznom, hogy eredeti megállapodásunk szerint a rend jogtanácsosának hasonló perekben szerzett gyakorlati tapasztalataimmal segítségére legyek.

MEGDÖBBENTŐ FORDULAT.

Tárgyalás szenátor tovább folytatta tájékoztató közléseit:

Mélyszéges megdöbbenéssel értesültem távbeszélőn szombaton, a déli órákban — mikor már repülőgépen sem juthattam el Oradeára, — hogy a tárgyalás ennek dacára folyik s azt rövid ebédszünet után délután is folytatni szándékoznak, noha az állami ügyvéd a miniszter távirati rendeletének felmutatása mellett, a premontreiek és a püspökség ügyvédjeivel egyetértésben az ügy elnapolását kérte, mert az állam képviselőiként pótlólag feliratkozott ügyvédnek a maga részéről nem járultak hozzá az elnapoláshoz s ragaszkodtak a tárgyalás megtartásához.

A tárgyalás déli szünetében szintén távbeszélőn folytatott megbeszélésünk során ajánlottam a rend oradeai ügyvédjének, hogy a délutáni folytatási tárgyalás megnyitása után, az érdeembe való bocsátkozás előtt írásban és szóban fejtsse ki, hogy a modern perrendtartás szerint

az ügyfelek szuverén urai minden

pernek s következésképp a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül a mindkét perbeli fél által egybehangzóan előterjesztett elnapolási kérelmet.

Ha pedig ezzel szemben az hozatnék fel, hogy egyes csatlakozó ügyvédek nem járultak hozzá az állami ügyvéd elnapolási kérelméhez, úgy rá kell mutatni arra, hogy a perrendtartás értelmében megjelenhet ugyan több ügyvéd ugyanazon ügyfél képviseletében, de ezek nem terjeszhetnek elő egymással ellentétes kérelmeket. Ha mégis ilyeneket terejstzenének elő, amint ez az adott esetben is történt, úgy a bíróságnak kötelessége megállapítani, hogy az ellentétes álláspontot képviselő ügyvédek közül ki a hivatott és illetékes az illető ügyfél képviseletére, ami az adott esetben nem lehet kétséges, midőn hivatásos állami ügyvéd áll szemben, miniszteri rendelettel igazolt megbízás alapján olyan magánügyvédekkel, kik semmi esetre sem rendelkezhetnek azonos illetékeséggel. Azonban,

ha a bíróság bármely okból nem tudná minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy ugyanazon ügyfélnek ellentétes kérelmeket előterjesztő ügyvédek közül ki az illetékes s melyiknek kérelme veendő figyelembe, úgy már ennek a kérdésnek tisztázása és eldöntése céljából is feltétlenül el kell napolni a tárgyalást.

A premontrei rend ügyvédje megbeszélésünk értelmében a fentieket a délutáni folytatolagos ülésen szóval is előadta s írásban

Tüntetések és ellentüntetések Neurath báró bécsi látogatása alkalmával

Az osztrák kormány d szlakomája a német külügyminiszter tiszteletére

Bécsből jelentik: Neurath báró német birodalmi külügyminiszter hétfőn délelőtt különböző látogatásokat tett az osztrák fővárosban. Majd résztvett feleségével és kíséretével azon a villásreggelin, amelyet Schmidt Guidó külügyi államtitkár adott a német vendégek tiszteletére. Neurath báró délután fogadta a bécsi német kolónia küldöttségét, délután 5 órakor pedig Schuschnigg kancellár és Schmidt államtitkár viszonzta az Imperial-szállóban a német birodalmi külügyminiszter délelőtti látogatását.

Schmidt Guidó osztrák külügyi államtitkár hétfőn délután a német birodalmi vendégeknek átvitotta a szövetségi elnök kitüntetését. Neurath külügyminiszter az osztrák érdemrend elsőosztályú nagykeresztjét, Aschmann Golfried az osztrák érdemrend nagykeresztjét kapta. Neurath kíséretének többi tagját is kitüntették.

Délután 6 órakor Neurath báró a német követségre hajtatott. Az út mentén elhelyezkedett tömeg hatalmas tüntetésben részesítette. Nagyon nagy számban nemzeti szocialista tömeg vonult fel és Hitler kancellárt és Neurath külügyminisztert éltette. A tüntetések a város különböző pontjain megismétlődtek és azoknak ellensúlyozására a hazafias arcvonal tagjai „Heil Schuschnigg” és „Heil Österreich” felkiáltásokkal ellentüntetést rendeztek.

A német követségen a birodalmi külügyminiszter fogadta az Ausztriában lévő német szervezetek és egyesületek küldöttségeit, amelyeknek tagjaival néhány szívélyes szót váltott, majd fogadta a Bécsben élő német újságírókat.

Rendes
széklet
AZ
ARTIN
IDEÁLIS HASHAJTÓ
réven

is benyújtotta. A törvényszéki tanácsban helyet foglaló bírák — jogi meggyőződésük szerint — egyénileg is fölötte súlyos felelősséget vettek magukra azért, hogy ezt az újabb kérdésünket is figyelmen kívül hagyva, az ügyet mégis érdemben letárgyalják és felfolyamodásainkat pár perces tanácskozás után elutasították.

A SEMMITŐSZÉK ELÉ VISZIK AZ ÜGYET.

— Mi lesz most már a további eljárás? — kérdeztük Gyárfás szenátort. Együttal arról is kérdést tettünk, hogy a megtámadott tulajdonjog szempontjából mi ennek a telekkönyvi intézkedésnek a jelentősége. Dr Gyárfás a következőben válaszolt:

— A határozat ellen természetesen jogorvoslattal fogunk élni a Semmitőszékhez s nem lehet kétség afelől, hogy amennyiben időközben az egész vitás kérdés más uton barátságos elintézés nem nyerne, úgy a Semmitőszék ezt a sérelmes határozatot már formai okokból is feltétlenül meg fogja semmisíteni. A szombaton kihirdetett s még nem jogerős határozat egyébként csakis a telekkönyvi eljárásban perenkívül hozott végzésnek a tulajdonjog-bejegyzés helyesbítésére vonatkozó rendelkezéseit hagyta helyben, de ez természetesen meg nem képez döntést az ingatlanok tulajdonjogára vonatkozólag, melyre nézve a peres eljárás még meg sem indult.

A követségről a külügyminiszter visszatért az Imperial-szállóba.

SCHUSCHNIGG ÉS NEURATH POHÁRKÖSZÖNTŐJE A KÉT ORSZÁG KÖZÖTTI ÖSSZHANG SZÜKSÉGÉRŐL.

Schuschnigg kancellár hétfőn este ebédel adott a Belvedere kastély márványtermében Neurath és kísérete tiszteletére. A vacsorán Schuschnigg rövid pohárköszöntőt mondott, melyben kifejezésre juttatta, milyen nagy örömmel tölti el, hogy kormánya és a maga nevében a német birodalomból érkezett előkelő vendégeket üdvözölheti. Annál szívesebben teszi ezt, — ugymond — mert egynek érzi magát a német kormány ama szándékával, hogy a két nép érdekében minden disszonanciát elsimítsanak és összhangban élhessenek és dolgozhassanak.

Neurath köszönetet mondott az üdvözlésért. Hangoztatta, hogy neki is meggyőződése, hogy Németország és Ausztria csak a legteljesebb összhanggal tehetik jóvá mindazt az ellentétet, mely az utóbbi években a két népet elválasztotta. A július 11-iki megállapodás, melyet Schuschniggnek a birodalmi kancellárral való együttműködése hozott létre, egyre szorosabbra fűzi azokat a kötelékeket, amelyeknek a két népet egybe kell kapcsolniok.

Beszédét így fejezte be Neurath:

— Száz meg száz csatában a világháború folyamán a leghűségesebb testvéri szeretetben harcoltunk egymás mellett. Ezek olyan kötelékek, amelyeket nem lehet eltépni, még ha némelykor átmeneti zavarok támadtak is. Ha némelykor akadályok tornyosulnak is közénk, ezeket az akadályokat le kell küzdenünk.

Az orvostudomány még mindig nem ismeri az influenza kórokozóját

Bacillus vagy „meghülés”?

Minden tél réme: az influenza. Karácsonyig még csak megvagyunk valahogy, de karácsony után, január közepe felé vagy február elején, amikor a szervezet már kifáradt, egyszer csak jelentkeznek a meghülések, garathurutok és bronchitisek és azon vesszük észre magunkat, hogy itt az influenzajárvány! Egyik barátunk a másik után betegszik meg, a hivatalokban néhány asztal mindig üresen marad és nem egyszer megdöbbenő kóreseteket halunk, amelyeket mind az influenza okozott. A különböző szövődmények egész légióját tudják felsorolni az orvosok. Ki képzelné el például, hogy az influenza — hogy-hogy nem — még a vesékben is komplikációkat okoz.

Mi tulajdonképpen az influenza, miféle betegség? Alig tudjuk. Még az orvosok nagy része sincs teljesen tisztában a betegség igazi lényegével és okozójával. A laikus közönség egyáltalában nem tudja, hova tegye az influenzát. A legkellemetlenebb benne az, hogy néha csak általános bágyadságban, fáradtságban, levertségben és rossz kedvben jelentkezik, no meg a végtagok úgynevezett „ölmosságában”. De ez csak a kezdete. Ha elmúlik néhány nap alatt, nincs nagyobb baj, annál kínosabb, ha tovább terjed. A járvány megakadályozására az eddig elrendelt óvintézkedések nem bizonyultak teljesen elégségesnek, mert hiszen a fertőzés emberről emberre száll. A baktériumok, amelyek a tüszentéssel és köhögéssel kerülnek a levegőbe, betöltik az egész szobát és aki csak egy kicsit is fogékony, megkapja a betegséget, főként, ha még meghülés is hozzájárul a betegség kifejlődéséhez.

A „szűrhető csira az okai

A betegség kórokozója körül megindult kutatások tulajdonképpen még ma sem derítették fel kétséget kizáró módon az influenza okozóját. A világháború előtti időben a Pfeiffer által felfedezett influenza-bacillust tartották a kórokozónak. Az 1918—19. évi nagy járvány adott azután alkalmat ennek a kérdésnek a tisztázására. Az a vélemény alakult ki, hogy az influenza-bacillus, bár a betegek egy részében megtalálható, mégsem okozója az influenzának, hanem csupán olyan kórokozó, amely más mikroorganizmusokkal együtt rendes körülmények között is megtalálható a szervezetben és csak a lég-utak megbetegedései alkalmával szaporodik el. Az influenza okozóját a kutatók egyik csoportja újabban szűrhető csirában, úgynevezett filtrálható vírusban látja. Az influenza vírusát közelebbről nem ismerjük és a kísérletezést megnehezíti az is, hogy nem minden állatra lehet a betegséget átvenni. Leginkább a fehér egeret és a fehér vadászményét használják erre a célra. A kísérletek alapján mindinkább erősödik az a felfogás, hogy a filtrálható vírus tekinthető kórokozónak és a Pfeiffer-féle bacillus csak a szövődmények egy részéért tesz felelőssé. A helyzet tehát még az, hogy az influenza okozóját pontosan nem ismerjük, de valószínű, hogy a filtrálható vírusok közé tartozik.

Bármilyen mikroorganizmus legyen is az influenza kórokozója, annyit mindenesetre tudunk, hogy az orr és a száj váladékaival kerül a külvilágba. Tüszentés, köhögés, beszéd alkalmával számos apró cseppecske fröccsen ki a szájunkból, illetve orrunkból. Flügge nyitva fel a figyelmet arra, hogy ezek a cseppecskék néha elég nagy távolságra, 8—10 méternyire is elszállnak. Kísérletképpen egyes szónokok száját valamely ártalmatlan bacillust tartalmazó folyadékkal öblítették ki és laboratóriumi eljárással megfigyelték, hogy szónoklás közben a bacillusok milyen távolságra szállnak. Az eredmény bámolatos volt. Kétségtelen, hogy légáramlás rágta magával a cseppecskéket, amelyek néha 15—20 méternyire is elszálltak. De nemcsak az influenza, hanem sok másféle kórokozó is lehet ezekben a cseppecskékben.

A továbbterjedés leggyakoribb módja a cseppecskéken keresztül történik, emberről

emberre. De az orr és a száj váladékai tüszentéskor és köhögéskor könnyen kerülhetnek a fertőzött ember kezére, ahonnan kézfogáskor más emberekre juthatnak. A tárgyakra is kerülhetnek, de étel- és italfele általában nem játszik szerepet az influenza terjesztésében. Ha a járvány kitör, terjedésének semmi sem állja útját. Néhány hónap alatt rendszeren az egész világot bejárja. De akár postakocsin, gyorsvonaton vagy repülőgépen utazik, a megtámadott helyeken hirtelen kirobbanó járványt okoz. A megbetegedések száma rendszeren két-három hét alatt eléri a csúcspontot és azután a járvány majdnem ilyen gyorsan meg is szűnik. Egyes földrészekben, ahová hajók továbbították a fertőzést, a kikötőkől kiindulva kö-

vetni lehetett a járvány útját.

A járvány nincs tekintettel nemre és korra, szegényre és gazdagra, óvatosra és vakmerőre. Néha azonban van különbség is, így az 1918. évi hírhedt „spanyol”-járvánnyal feltűnően sokan haltak meg a 20—30 éves korosztályból. Sajnos, az influenza egyszeri elszénvedése nem mentesít újabb megbetegedéstől, az ember legfeljebb néhány hónapig marad védett.

Túl vagyunk a legveszélyesebb időszakon.

Ami a statisztikai kutatásokat illeti, az a helyzet, hogy csak a szövődményes eseteket kell bejelenteni, de az esetek számát nem lehet kritika nélkül tényleges megbetegedési számnak tekinteni, csak megközelítő tájékozódásnak. A halálzási adatok megbízhatóbbak. A statisztikai adatgyűjtések megindulása óta csak 1918—20-ban volt súlyosabb influenzajárvány, amikor 62.000 ember pusztult el. A nagy járvány óta a kisebb járványok némi szabályszerűséget mutattak, előfordult 3 éves és 2 éves ciklus.

Hogy állunk most a járvánnyal. Nálunk a január 23-án végződő héten mutatott emelkedést a járványgörbe és úgy látszik, ez jelenti kezdetét az influenzajárványnak. Ha az idei járvány is az előzőekhez hasonlóan zajlik le, akkor remélhetjük, hogy február első két hetében a járvány elérte csúcspontját és a hónap második felében már túl vagyunk a legveszélyesebb időszakon.

Törvényjavaslat a román színházak megrendszabályozására

Hogyan folyt le Jamandi és Goga vitája a képviselőházban a magyar drámairodalomról

București. Saját tudósítás.

A képviselőház egyik multheti ülésén Adam Ionescu képviselő meginterpellálta a vallás- és művészetügyi minisztert a jasi nemzeti színház igazgatójával kapcsolatban, akit mostanában sokat támadnak a lapok is. Jamandi szombaton válaszolt erre és védelmébe vette az igazgatót. Megemlítette, hogy az igazgatót többek között a színház műsorának összeállítása miatt is vádolják, többek között azért, hogy műsorra tűzte a Cigánybárót, amit magyar darabnak tekintenek. E darab zenéjét, — mondotta Jamandi — Strauss szerezte, s nem hiszem, hogy ellenzini lehetne olyan dalművek eljátszását, amelyekben nincs semmi céltartalom, s amelyek művészi szempontból sem kifogásolhatók.

Jamandi után Goga emelkedett szólásra és megvédte a Cigánybárót, amelynek szövege, mondotta — Jókai regénye után készült s amely zenei szempontból komoly érték.

— De —, folytatta — én más kérdésre akarok kitérni. Nem tudom mi az oka, de valami két esztendő óta egyszerre három bucaresti színházban is állandóan magyar darabokat játszanak. Azt mondhatnám, hogy azok a darabok, melyek ma a bucaresti színházakban műsorra vannak tűzve, mind magyarok. Ezeknek a daraboknak azonban nincs semmi irodalmi értékük. Olyan szerzők gyártmányai, akik nem is magyarok tulajdonképpen, hanem magyar zsidók s nem tudom milyen adminisztratív jellegű kapcsolatok folytán létesítenek ezek a darabok a budapesti zsidóktól a bucaresti zsidókhoz olyan közeledést, ami egyáltalában nem hízogó bizonyítvány ránk nézve.

— A budapesti lapok nagy dicsőséget kovácsolnak ebből és kulturális inferioritásunkról beszélnek, kihasználva azt a körülményt, hogy miatt a két főváros között bizonyos politikai és lelki feszültség van, a mi fővárosunkban megengedik, hogy a szellemi élvezetek magyar forrásból eredjenek.

— Nem szólnék egy szót sem, ha ezek a darabok irodalmi értékűek lennének. Én magam is lefordítottam egy nagy irodalmi értékű magyar művet és nem ellenzém az eszmét, hogy úgy magyar, mint román irodalmi értékű művek kölcsönösen lefordítsanak a két nyelvre, hogy a két szomszéd nemzet ezen az úton is megismerje egymást. De tiltakozom az ellen, hogy irodalmi értékek nélküli munkákat szállítsanak Budapestreől Bucarestbe, hogy azokat később érvékké alakítsák át a mi kulturális inferioritásunk bizonyítására.

— A másik kérdés, — folytatta Goga, — a

filmek ügye. El vagyunk árasztva orosz filmekkel, amelyek a szovjet-rezsimnek és a szovjet hadseregnek csinálnak propagandát.

— Aztán sok magyar propagandafilmet játszanak nálunk. Én megértem, hogy a magyarok minden eszközt felhasználnak arra, hogy a határokon túl propagandát csináljanak maguknak. A film nagyon alkalmas erre és a filmgyártás igen fejlett Budapesten. Ez az ő dolguk. De nevétséges, hogy Bucarestben hozakodjunk elő a pusztá magasztalásával, s hogy a Calea Rahovein egy moziban kelljen hallanom a magyar himnusz. Nagyon kínos bizonyítványt állít ez ki számunkra.

Jamandi így válaszolt:

— A magyar darabokra vonatkozó megjegyzéseket én is megtettem a magán-színházaknál, de azok műsoráért nem én vagyok felelős. Mikor én a művészeti minisztérium élére kerültem, akkor a színházak már elkészítették műsoraikat, le voltak kötve a darabok, úgyhogy nem sok befolyásom lehetett azok összeállítására, nem is szólva arról, hogy a színházak önkormányzattal rendelkező intézmények, úgyhogy még a nemzeti színháznál sem a miniszter állítja össze a műsort, hanem az igazgató az igazgatótanáccsal.

Goga nem elégedett meg a válasszal.

— A kormány, — mondotta — mégis csak irányítója lehet a bucaresti megnyilatkozásoknak és utját allhatja annak, hogy olyan látszat keltsék, mintha mi itt egy magyar fióktüntet lennénk, — ahogy ezt a budapesti lapok mondják — s hogy Budapestről kapjuk a szellemi megnyilatkozásokat, mert nekünk nincsenek. Ez a látszat ellenszenves nekünk s ez nem is felel meg a valóságnak. Azért tiltakozom ellene.

Jamandi: Ön nagyon messze megy, mikor az én számlámra írja az összes magyar darabokat, amelyeket Bucarestben játszanak. Benyújtottam a törvényhozásnak egy törvényjavaslatot a színházak szervezetről. Ebben a javaslatban elő van írva, hogy a színházaknak minden tekintetben meg kell felelniök a mi érdekeinknek. S az előadások ellenőrzése tekintetében is súlyos megkorlátozások vannak a javaslatban előírva azok ellen, akik eltérnek ettől az elvtől. Egyelőre azonban nem lehet engem azzal vádolni, hogy támogatam a magyar drámairodalmat.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a MAGYAR LAPOK-at!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy óra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, P. Nr. 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csakis válaszbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Zürichi zárlat. Párizs 20.40 fél, London 21.45
egynegyed, Newyork 438 háromnegyed, Brüsszel
73.92 fél, Milánó 23.08, Amszterdam 240, Berlin
176.30, Bécs — schilling 78.30, Prága 15.30, Varsó
82.90, Belgrad 10, Bucarest 325.

**KÉT ÉVVEL MEGHOSSZABBÍTOTTAK
A LENGYEL-NEMET GAZDASÁGI EGYZE-
MÉNYT.** Varsóból jelentik: A lengyel főváros-
ban hétfőn aláírták az 1935 évi német-lengyel
gazdasági szerződés meghosszabbításáról szóló
szerződést. Az egyezmény a két állam keres-
kedelmi kapcsolatait két évre szabályozza.
Mindkét államban az áruforgalom emelkedését
várják ettől a szerződéstől. Danzigban is ha-
sonló egyezményt írtak alá a szabadállam és a
lengyel kormány képviselői.

ELJEGYZÉS. Szöke Zsuzsa és dr. Rüdzyk
József (Szolnok) jegyesek. (Minden külön
értesítés helyett).

**Templomot akar építeni hetven római ka-
tolikus magyar család.** (Tarna-Mare). Ardeal
északi részén, a cseh határ közelében a legna-
gyobb szegénységben és nyomorúságban él 70
római katolikus magyar család templom és
megfelelő lelki vezető nélkül. A buzgó lakosok
a rossz utak és a nagy távolság miatt a na-
gyobb ünnepeken sem tudnak szentmisét
hallgatni. A lakosok lelki vezetését az utóbbi
időben Czumbil Antal tarna-marei lelkész
vette kezébe. Az eddig elhagyott helyen
olyan hitélet fejlődött ki, amely dícséretre
váltik úgy a telep vezetőjének, mint a lakos-
ságnak. A buzgó lakosok legfőbb vágyuk, hogy
templomot építhessenek. Nagy szegénységük
miatt tervüket a legnagyobb áldozatok árán
sem tudják a saját erejükből keresztülvinni.
Ezton fordulnak tehát a testvér hívekhez,
hogy adományaikkal járuljanak hozzá nem-
es tervek kivételéhez, hogy minél előbb felépít-
hessék templomukat. A kegyes adományokat a
Magyar Lapok kiadóhivatalához, vagy köz-
vetlenül a tarna-marei római katolikus plébánia
címére küldhetők.

Motoros vonatokat kér Tg.-Mures. Saját tud.
A Kereskedelmi és Iparkamara memorandumot
terjesztett a cluj-i vasúti üzletvezetőséghez, mely-
ben kér, a május 1-i menetrend megszerkesztése
alkalmával a Kamara hatáskörébe tartozó sze-
kely vármegyék érdekeinek figyelembe vételét.
Allitson be motoros vonatjáratot a CFR Rasboara
és Gheorgheni között és tizze napirendre a Tg.-
Mures-Sighisoara között kiépítendő vasutvonal
kérdését mielőbb, mert a vasutvonal sürgető meg-
építése ugy gazdasági, mint stratégiai szempont-
ból szükséges.

**A NÉGUST MEGHIVJÁK AZ ANGOL
KORONÁZÁSI ÜNNEPSÉGRE.** Londonból je-
lentik: Az angol kormánynak az az elhatáro-
zása, hogy a négust meghívja a kuszbőválló
koronázási ünnepekre, általános feltűnést
keltett. Politikai körökben attól tartanak,
hogy a meghívás könnyen fölboríthatja az
Olaszország és Anglia közötti békét. Több an-
gol lap már is közli, hogy Olaszországban nagy
feltűnést keltett az angol kormány elhatáro-
zása. A lapok remélik, hogy a várható inci-
dens elsimul azzal, hogy Hailé Szelasszié a
meghívást egyszerű udvariassági aktusnak fog-
ja tekinteni, de nem fogadja azt el. Ha azon-
ban a négus megjelenik a koronázási ünnepe-
sen, akkor az olasz királyi család és az olasz
kormány nem képviselteti azon magát.

Csempészárú a tyukketrec alatt. Sighet. Sa-
ját tud. Teciul Micon a grancsárok egy autóbusz
tetején elhelyezett tyukketrec alatt nagy meny-
nyiségű csempészárút találtak. A csempészett
kendők, selymek és harisnyák Farkas Aranka
saumarei és Rozeron József teciul-mici egyének
tulajdonát képezték. Az árakat lefoglalták és be-
szállították a sighet-i vámhivatalhoz, míg a tulaj-
donosok ellen megindult az eljárás.

**ÖRÖK LÁNG A SZENT PÉTER SIR-
JÁRÓL.** Budapestről jelentik: Az 1938.
évi jubiláris Szent István év előkészítő bi-
zottsága elhatározta, hogy fáklyás-stafétát
rendez Rómából Esztergomba. A római
Szent Péter sírja felett égő örök mécses-
ből vesznek lángot s azzal gyújtják meg a
fáklyát, melyet a staféta tagjai Olaszorszá-
gon és Ausztrián keresztül Esztergomba
visznek. Augusztus 15-én a hercegprimás
veszi át az esztergomi bazilikában a tüzet.
Innen szétküldik az ország különböző
templomaiba, hogy hirdesse a magyar ró-
mai katolikus egyház és a Vatikán között
900 év óta tartó és megújított örök kap-
csolatot. Ez a fáklya az olimpiai láng-
tól abban fog különbözni, hogy míg az
olimpiai láng a versenyek végén kialszik,
ez a tűz az örök mécsesekben tovább fog
lobogni.

**VASBETON-MENNYEZETET ÉS GÁZ-
KAMRÁT IR ELŐ AZ ÚJ ÉPÍTKEZÉSI
SZABÁLYRENDELET.** Timisoara. A mérnöki
hivatal közhírré tette, hogy ezentul csak akkor
ad ki építési engedélyt, ha az építeni szándé-
kozó telekkönyvi kivonattal igazolja, hogy a
telek, amelyre építeni szándékozik, az ő tulaj-
donát képezi. Egerszermind felhívta a mér-
nökség az építkezési vállalkozókat, hogy mi-
előtt az építeni szándékozákkal megállapod-
nak, érdeklődjenek a mérnökségen. *vajjon az
általuk készített tervezet megfelel-e a legújabb
miniszteri rendeleteknek.* Ezeket ugyanis kü-
lönösen gázvédelem szempontjából figyelembe
kell venni, ellenkezőleg a mérnökség nem ad-
ja ki az építkezési engedélyt. *A vállalkozók
körében már tudnak egyetmást az új rendel-
kezésekről.* A nemzet- vagy légvédelmi rendel-
kezések elsősorban tűzbiztonsági előírásokat
tartalmaznak. *Az új épületek legteljesebb — tétő
alatti — mennyezetén már nem szabad fa-
anyagot alkalmazni, hanem azt vasbetonból
kell készíteni.* Gázvédelmi szempontból nem
engedélyeznek ezentul új építkezéseknél ugy-
nevezett „*villágtűzvédő*” — ezt szükség esetén
ventillációval, vagy elektromos készülékkel
kell pótolni. *Megkövetelik ezentul, hogy az új
épületekben megfelelő kiterjedésű gázkamrát
is építsenek.* *Ilyen gázkamrák minden új épít-
letnél kötelezőek, amelyeknek alapja meg-
haladja a hetven négyzetmétert.* Az építkezési
engedélyek megadásánál a városi mérnökség a
rendelkezések értelmében egyelőre eltekint a
gázkamrák berendezésétől, illetve felszerelésétől,
valamint az evacsalódós házaknál eltekint
— egyelőre — a gázkamrák építésétől.

Veszettkutyá garázdálkodott Urziceniben.
Carei. Saját tud. Fástánez Mihály urziceni lakos
5 éves kislányát egy kóbor veszett kutyá meg-
marta. A gyermeket azonnal be szállították a
Pasciur intézetbe. A faluban szándékták a kilen-
vennapos ebzárlatot.

A házbérbérek bélyegozése. Timisoara. Sa-
ját tud. Amióta — miként jelentettük — ellenör-
zik a házbérbérek, vajjon el vannak látva
okmány-, illetve repülőbélyeggel, mindenki
igyekszik házbérbéveiket a kívánt módon
rendbehozni. A repülőbélyegellenörök szerint a
tízertől ötvenezet leig terjedő összegnél a hét
leles okmánybélyeg mellett három leles repülő-
bélyeg kell és nem két leles, miként gondolták
és mi is jelentettük. Egyébként tízezer leles a-
ulí összegnél három leles okmány és két leles repülő-
bélyeg, száz leles alul bélyegmentes.

Seba volt bucaresti cseh követ hiressé lett könyvét kivonták a forgalomból

A követ lemondását a prágai kor-
mány el fogadta

Prágából jelentik: A csehszlovák kormány
tudomásul vette Seba bucaresti cseh követ le-
mondását. Utóda az eddigi berlini követ,
Mastny lesz. Sebat hit szerint Ankarába helye-
zik követnek.

Seba könyvét egyébként a könyvkiadó
vállalat kivonta a forgalomból. A vállalat fel-
kérte bizományosait, hogy március elsejéig
juttassák vissza a birtokukban levő könyv-
példányokat, s addig is a könyvek eladását
szüntessék be. Seba követ maga adott utasi-
tást a könyvkiadó cégnek, hogy könyvét von-
ják ki a forgalomból.

Feljegyzések

Fekete Nagy Mihály könyvátosában ol-
vasunk arról a képről, melyet N. P. Martian
román köziro a tanult elemek munkanélkül-
ségéről festett.

A háboru utáni iskola politika — írja Mar-
tian — nagyszámu szellemi munkást termelt
ki, akik nem tudtak elhelyezkedni. Ezek szá-
mát 1932-ben 30.000 főre becsülték. 1933-tól
kezdve a gazdasági élet javulása és az állam
jövödelmek növekedése lehetővé tette, hogy
mint az állam, mint a magánvállalatok arány-
lag nagyszámu tisztviselőt alkalmazzanak, mi-
nek következtében az állatalan szellemi mun-
kások száma ma már mindössze 2—3000 főre
apadt le.

Bartian adatai alkalmasak arra, hogy meg-
gondolkoztassanak bennünket.

Feltételezzük, hogy az 1932-ben 30.000 lé-
lekre becsült munkanélküliek számában benne
vannak a magyarok is, mert nyilvánvaló, hogy
ehhez a számhoz a középiskolák és egyetemek
adatai alapján jutottak el. Azt viszont tudjuk,
mert a szemünkkel látjuk, hogy a magyar vég-
zett ifjuságot egyáltalán nem érte el az a ked-
vező hullám, melyről Martian adatai szólnak.
Ő ugy tudja, hogy ezidőszent mindössze 2—
3000 főre tehető a munkanélküliekből álló szel-
lemi munkások száma: ez a szám megdöbben-
tően közeljár ahhoz az arányhoz, melyben a
magyarság az ország egész lakosságához e így
valószínűleg a magyar szellemi munkanélkü-
liek száma az összesekéhez viszonylik. Ezek
azonban továbbra is munkanélkül maradtak...

Akárhonnán indulunk is el, mindig ugyan-
ahhoz a szakadékhöz jutunk, mely szellemi
életünk és gazdasági erőnk hasznosítása között
tátona.

A kis székeley cselédnek, a harisnyás dara-
bontnak még csak vannak kilátásai az elhe-
lyezkedés dolgában, a tanult ifjuságunkról
azonban senki sem gondoskodik, ha mi magunk
nem. Mi pedig csak egyféléképpen gondoskod-
hatunk. Ugy, hogy helyzeti gazdasági
erőinket — fogyasztásunkat, termékeink ér-
tékesítését, termelő munkánkat, takarékos-
ságot, biztosítási és egyéb szükségleteinket —
intézményekbe szervezzük, ezeknél a szó-
vetkezési és egyéb intézeteknél pedig munka-
helyeket teremünk — a semmiből — fiaink s
leányaink számára.

Mikor látjuk meg végre az egyedüli utat,
mely meg nyitva áll előttünk? Mikor lesz vé-
gre tömegmozgalom és legfőbb jelszó a gazda-
sági szervezkedés és önellátás korszerű pa-
rancsa? (Skin.)

**Kiskoruakból álló tolvajbandát leplezett le a
rendőrség.** Sighet. Saját tud. A sighet-i rendőrség
egy kiskoruakból álló tolvajbandát leplezett le,
amely a város területén már hosszabb idő óta
lopásokat követett el. A kiskoru bűnösök min-
dent, ami a kezük ügyébe került elemelték s a
lopott holmit a vásártéren lakó özv. Spanená
helyezték el. A kiskoru tolvajok kézrekerítése
és az elfogottak kihallgatása folyamatban van,
míg az országosny ellen szervezész címén in-
dult meg az eljárás.

Bérbérek „klubja” — Sigheten. Saját
tud. A sighet-i „Újságíró Klub” mellett a Ko-
rona-szálloda épületében egy idő óta egy „kis
klub” működik, amelynek tagjai sorában bé-
rbérek és különböző foglalkozású emberek
vannak. A „kis klub” minden engedély nél-
kül működött és ugyanazt a célt szorgálta,
mint a nagy klubok, — amelyek engedéllyel
rendelkeznek — szórakoztatta tagjait. Kiseb
alapon házárd játékok is üttek a helyiségben;
természetesen a legnagyobb titokban rulett-
tek a bérbérek, leles tetelekben. A rendőr-
ség egy óvatlan pillanatban rajtaütésszerűen
megjelent a „kis klubban”, ahol „javában folyt
a játék” és 72 lel fekdtt az asztalon. A pénzt
a rendőrség lefoglalta és megindult az eljárás.

* Több, mint 6000 orvos igazolja a Tozal
kiváló fájdalomcsillapító, gyógyító hatását, csu-
zos-, köszvényes- és idegfájdalmaknál. Hűléses
betegségeknel is régóta beváltak a Tozal table-
ták. A hatása közvetlenül mutatkozik. A Tozal
teljesen ártalmatlan és nem fejt ki káros hatást
sem a szomorra, sem a vesékre.

P. Raoul Plus S. J.

KRISZTUS JÉZUSBAN

A modern, de mégis a szilárd teológiai alapon
nyugvó misztikus irányzatunk reprezentáló
munkája ez az asketikus remekmű.

Ara 115 lel és portó.

Kapható: Könyvosztályunkban.

Gépkocsi szerencsétlenségek. Braşov. Saját tud. A Buzeni-Predeal utszakaszon az ut bal oldalán gyalogzettel igyekezett Armasaruk busz-tani munkás a feleségével Răsnov felé. Közben egy hátulról jövő gépkocsi az asszonyt elütötte és fején, kezén, lábán súlyosan megsebesült. Súlyos állapotban szállították be Braşovba a Marzeşcu kórházba. A szerencsétlenségnél az autó is az árokba fordult és vezetője szintén megsebesült. Egy másik baleset a Darstebe vezető úton történt. Az Astra-gyár tulajdonát képező gépkocsi, amelyet Marinescu sofőr vezetett, elütötte Péter József 7 éves gyermekét. A kis József kisebb sebekkel uszta meg a kalandot. Mindkét esetben megindult a vizsgálat.

KÉRELEM. Racosul de Jos-i Jézus Szíve temploma befejezése érdekében fordulunk ismételten a jó lelkekhez, hogy legyenek segítségünkre szerény adományaikkal. Ha Istennek adunk, önmagunknak adunk! Az Ur Isten fizesse meg kegyes adományait. Szíves adományokat a Rupea lelkesi hivatalhoz kérem. Plébániahivatal.

Az aradi magántisztviselők gyűlése. Saját tud. A munkakamara magántisztviselő tagozata vasárnap megtartott ülésén behatóan foglalkozott az új magántisztviselői törvénytervezettel és úgy döntött, hogy azzal kapcsolatban emlékiratot terjeszt a munkaügyi miniszter elé és a munkakamarák országos szövetségéhez. Az új törvénytervezet értelmében ugyanis magántisztviselő a jövőben csak az lehet, aki magántisztviselői bizonyítványt rendelkezik. Ezt a bizonyítványt vagy okiratot pedig csak vizsga alapján lehet megszerezni. A nyugdíjpénztár céljaira a tervezet értelmében a tisztviselői fizetés 5-5 százalékát kell majd a tisztviselőnek és a munkaadónak befizetnie.

A NEMZETI PARASZTPÁRT GYŐZÖTT A VÁLASZTÁSOK ELSŐ NAPJÁN. Satu-Mare. Saját tud. A vármegyében megkezdődtek a községi tanácsválasztások. Boghison és Dobán két-két listát tettek le, egyet a liberálisok és egyet a nemzeti parasztpárt. Mindkét községben a nemzeti parasztpárti lista győzött, amelyről hét-hét tanácsos került be a tanácsba. A liberálisok 3-3 tanácstagságot kaptak.

Sikeres előhaladásról számoltak be az aradi „Önsegély” Hitelszövetkezet közgyűlésén. Arad. Saját tud. Az aradi „Önsegély” Hitelszövetkezet amely Széll Lajos dr. az Országos Magyar Párt aradi tagozata alelnökének irányítása alatt maradt, most tartotta rendes évi közgyűlését. A tisztikar jelentéséből kitűnt, hogy a szövetkezet tagjainak száma az elmúlt esztendőben kétszázötvennel gyarapodott s ezzel a szövetkezet tagjainak létszáma hétszázon felül emelkedett. Beszámolt a jelentés továbbá arról, hogy a kisbetétek rendszere kitűnően bevált s azok száma, akik napi 1 lelt fizetnek be, elérte a nyolcszázat.

Beszűntetett magyarnyelvű ujság. Targu-Mureş. Saját tud. A belügyminisztérium központi rendőrigazgatósága hétfőn érkezett 10.119-937. sz. leiratával, mely február 21-én kelt, indokolás nélkül beszüntette a tg.-muresi „Reggeli Ujság” címen megjelent napilapot. A betiltás bizonytalan időre szól. A szerkesztősége mindent megtesz a betiltó rendelet visszavonása érdekében, bár a betiltás okai ismeretlenek.

Az északfranciaországi Armentiere-i városkát elöntötte az árvíz
Képünkön a városka külvárosa látható

Ellopták a pénzét — beugrott a Begaba. Timişoara. Saját tud. A negyedik kerületi Bóhm-cég Pásztor János nevű alkalmazottja cége megbízásából árut szállított a szomszédos Sacalazra és az érte járó tizenháromezer lelt is inkasszálta. Timişoaran visszatérve a Begaba vetette magát Járókelők egy rendőr segítségével kimentették.

TAVASSZAL MEG LESZ EDWARD HERCEG HÁZASSÁGKÖTÉSE SIMPSON-NEVAL. Párizsból jelentik: Az „Intransigeant” enzersteldi tudósítója szerint Windsor Edward herceg a királyi család közvetítésére hozzájárult, hogy az esküvő időpontját kissé kitolják. Simpsonné hír szerint április 8. és május 3. között érkezik Enzersteldbe. A herceg Simpsonné társaságában azonnal Jugoszláviába utazik. A házasságkötés időpontját még nem tűzték ki, de beavatottak úgy tudják, hogy az utközben és a legteljesebb csendben fog megtörténni.

„Falopásért” büntettek meg kétszázötven mädäraşi székelyt, akik közmunkaként épületfát szállítottak az állami iskola építéséhez. Mercuria-Ciuc. Saját tudósítónktól. Párját ritkító eset foglalkoztatja Mädäras ciuci község székely lakosságát. Egy évvel ezelőtt. Antal Árpád községi bíró kidoboltatta a községben, hogy minden fogatartó gazda köteles a község „Sorokdú” és „Nyárasoldal” nevű erdős legelő területéről épületfát szállítani az épülő állami iskolához. Ha valaki nem tesz eleget a rendelkezésnek, azt pénz bírsággal sújtják és a csendőrség másnap zálogol. A község lakosságának mintegy kétszázötven embere eleget tett a községi bíró felhívásának és az említett erdőségekben uthan volt hazafelé, amikor Császár Balázs hatósági erdőőr megállította őket és engedély nélküli fa-ön-tésért és fuvarozásért kihágási jegyzőkönyvet vett fel. A járásbíró és a valóságos monstre kihágási ügyben tárgyalásokat tartott. Ezeket mejelent Oprea Leonte állami iskolai igazgatótanító is és bizonyította, hogy a székelyek a fat nem a saját részükre „lopták”, hanem előjáróság: intézkedésre az állami iskola építésére közmunkaként. Fel is mutatta a községi előjáróság közhírrétett rendelkezését. Mindhiába volt. A járásbíró arra az álláspontra helyezkedett, hogy teljesen közömbös, milyen célra és kinek a rendelkezésére eszközölték a „falopás”-t, a kihágási eljárás elkövetettét annál is inkább, mert az illetékes erdőhatóság a kihágási jegyzőkönyvet jóváhagyta és ezzel elismerte, hogy a fa levágásához a maga részéről nem járult hozzá. Így mintegy kétszázötven esetben, körülbelül falmillió lelt értékben pénzbüntetést, kártérítést és bírói költségmegtérítést állapított meg, melyet most hajtának be a székelyeken. Dr. Pál Gábor orsz. képviselőnek népes küldöttség panasolta el a különös és szokatlan állapotokat. A képviselő összegyűjtötte az összes érdekeltek ügyében hozott ítéleteket és magával vitte a fővárosba, hogy a szorongatott székelyek ügyében megnyugtató megoldásért járjon közbe. Súlyosan megnehezíti a helyzetet, hogy jogerőre emelkedett ítéletekről van szó, mely bármely pillanathan végrehajtható és az egy-egy családfőre kivetett kártérítés, megítélt pénzbüntetés és bírósági költség két-négyezer lelt tesz ki, vagy megfelelő fogházbüntetést, amely erkölcsileg és anyagiilag teszi tönkre a fő-hiszemű székelyeket. Tanulhat ehhez a falusi lakosság, nem hogy nem szabad, de ezúton is kötelessége megtagadni az olyan hivatalosszinezeti rendeleteket, melyeknek törvényes alapjuk nincs, sőt teljesítésük büntetendő cselekményt képez.

* **Angina pectorisnál, a rohamokban fellépő nyomasztó szívűti fájdalomknál, reggelenként fél esetleg negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is elegendő ahhoz, hogy a beltek működését elrendezze és megfelelő emésztést biztosítson. Az orvosok ajánlják.**

Sziám is fegyverkezik

Singaporéból jelentik: Sziám fővárosából, Bangkokból jelentik, hogy a sziámi kormány is nagyarányú fegyverkezésekbe kezdett. A fegyverkezési tervek végrehajtása két és fél millió fontba kerül. Ez az összes pontosan egy-negyed része Sziám összes adóbevételeinek.

Sziám eddig Japánban és Olaszországban rendelte meg hadihajóit, most azonban más országok hajógyárainak, így angol hajógyáraknak is juttatnak megrendeléseket. Az Egyesült Államokban a sziámi kormány több bombavető légitartó akar vásárolni.

Ugyanakkor Holland-Keletindianában is nagy fegyverkezésekbe kezdtek. A holland-kelet-indiai kormány hivatalosan közölte, hogy Jáva és Szumatra szigeteket légelhárító gécpontokká építi ki. Jelentékenyen fokozzák a hadianyagok felhalmozását is és a lehetőség szerint teljesen gépesítik a holland és bennszülött haderőt. A holland-keletindiai kormány négy millió fontot irányzott elő az újabb fegyverkezésekre.

Izgalmas banditaüldözés a Coney-Islandban

Newyorkból jelentik: A híres newyorki népszórakozóhelyen, Coney-Islandon tegnap izgalmas banditaüldözés folyt le. A rendőrséget értesítették arról, hogy Frederic Gisch, a „2. számú közellenség” három férfi és két nő társaságában Coney-Islandon szórakozik. Frederic Gisch „Dutch Schulz”, a hírhedt gangstervezér utóda. Schulzot a múlt évben egy rivális gangsterbanda agyonlőtte és Gisch átvette örökét. Frederic Gisch bűnlajstromán nyolc gyilkosság szerepel. Legutóbb Dunweight rendőrfelügyelő meggyilkolásával kapcsolatban emlegették nevét.

Nyolcszáz rendőr vonult ki Coney-Islandra, hogy a veszedelmes banditavezért kézrekerítse. A nagykiterjedésű szórakozónegyedek kordonnal lezárták, még sem sikerült a gangstervezért elfogni. Kézrekerült azonban egy másik veszedelmes bandita, akit a newyorki világ „Rempley hadnagy” néven ismert. Rempley azonban nem adta meg magát egykönnyen. Revolvert rántott és az egyik detektivet meg is sebesített. Izgalmas hajtsza után ezután sikerült Rempleyot elfogni, közben azonban a detektívek is össze-vissza lövöldöztek s a revolvergolyók több embert megsebesítettek.

Oskori tragédia egy barlangban

Nürnberg közelében, a Hirschbachthalban hatalmas barlang van, amelyről azt meséli a nép, hogy feneketlenül mély. A barlangba még senki sem merészkedett be, mert babonás félelem övezi e környéken ezt a helyet. Néhány német geológus és régész nemrégiben mégis leereszkedett a barlang fenekére. A fényszórókkal kivilágított barlang mélyén azután megrendítő oskori tragédia nyomaira bukkantak. A barlang talve volt oskori csontokkal, köztük számos olyan ősbivaly, orrszarvú és egyéb négylábú csontjaival, amelyek a diluviumból származnak. Alapos vizsgálat után kiderült, hogy sokezer évvel ezelőtt szörnyű dráma játszódott itt le. Az az oskori állat, amely a mély barlangba zuhant, sohasem menekülhetett ki többé. A dögszag természetesen odacsalta a ragadozókat, amelyek aztán egymást falták fel. Találtak olyan csontokat is, amelyeknek állapotából arra következtettek, hogy az állat leest a barlangba, de tört csontjai összeforrtak s később abból élt, hogy az újabb áldozatokat falta fel.

KÖZGAZDASÁG

Allandóan nagy közönség látogatja a Gazdasági Egylet vetőmagkiállítását

Kiosztották a díjakat a kiállítók között

Cluj. Saját tud. Tegnap számunkban beszámoltunk arról, hogy ünnepélyes külsőségek között vasárnap megnyitott a transsylvaniai Gazdasági Egyesület vetőmagkiállítását és vásárát.

A megnyitóbeszédek és üdvözlő szavak elhangzása után Seyfried Ferenc titkár szakszerű magyarázatok kíséretében bemutatta a gazdag és változatos kiállítási anyagot a hatóságok megjelent képviselőinek és a nagyszámú érdeklődőknek, akik a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a látottakról.

A bírálóbizottság, amelynek elnöke Gallus Viktor földbirtokos, eladója Török Bálint, az EGE igazgatója, tagjai pedig Szász Ferenc, Csomos Sándor, Bodor Kálmán és Seyfried Ferenc voltak, a következő jutalmak kiosztását határozta el az arra érdemes kiállítók között.

Aranyérmét nyertek: br. Atzél Ede (Zaul de Campie), Botfalvai Cukorgyár, Bodor Kálmán (Ulmény), Bikfalvy Albert (Berindan), Bethlen Gazdasági és Kertészeti Szakiskola (Ciumbrud), Bancutai Főhercegi Uradalom, Domahidy István (Domanești), dr. gróf Dégenfeld Miksa (Ardusat), gróf Eszterházy Pál (Lovászkatona), Glück Fülöp (Alba-Iulia), Hadnagy Testvérek (Surcea) báró Hatvány Uradalom növénynevelő üzege, dr. Konopi Kálmán (Odvos), Kubick Ferenc (Cotliget), Leguma Mezőgazdák R. T. (Arad), Cs. Lázár László (Lapusnuc), Lázár Simon (Oprisan), Mezőhegyesi M. Kir. Növénynevelő Telep, M. Kir. Gazd. Akadémia Gyak. Tanszéke M.-óvár, M. Kir. Növénynevelő Telep (Kompolt), Nagy Dénes gazdasági (Turda), Purgly László (Sofrona), dr. Récsy Lajos gazdasági (Urmenii), Rom. Kat. Gazdasági Iskola (Jernut), dr. Seitzmayr Kurt (Sopronhorpács), Szász Ferenc (Kamarasul), Scharff Gyula (Rauti), gróf Teleki Károly Mihály (Cornesti), ifj. Varga Dániel örökösök (Vecsa), gróf Wass Albert (Sucutari), Dani Gergely (Cluj), Sack Eke clujai képviselete, Hofherr Clayton Schutterworth Gépgyár R. T. (Budapest).

Ezüstérmét nyertek: Butas Gusztáv ezredes (Cluj), Császár Gyula (Ajud), Orbán Károly (Madaras), Pauli Kamill (Gherla), Veress Sándor (Adamus), dr. Woff Gyula (Sanmihailu), Zabolai Keresztes Árpád (Cluj), László András (Biharia), Mátyás János (Huedin).

Bronzérmét nyertek: Daróczy Kálmán (Ch-

ghlalie), Lázár Sándor (Suceag), Nagy Albert (Pachia).

Elismerő oklevelet kaptak: Albert Sándor, Betegh Tamás, Gáspár József, Gegő Károly, Gazdakör Vanator, Gazdakör Sármas, özv. Szalma Istvánné, Gazdakör Sic, Tókes László, Vince Peti Ferenc, Gajgó Imre, Nyiri József, Teleki László, Tassy János, Szűcs Sándor, Barta Sándor, Sikó Gyula, Varga Ferenc, Szikszai Ferenc, Czirjék István, Szalay Sándor, Németh Lajos, Szabó Károly, Nagy Lajos, Czirjái József, Szalay Károly, Vajda Lajos, Nyomdás Elemér, Tóth Károly, Gál Gyula, Csérei András, Zsigmond Miklós, Szász József, Fülöp Márton, Boldizsár István, Balog Márton, Boldizsár György, Szalay M. János, Fülöp M. Márton, Fülöp G. Márton, Nagy Sándor, Bálint István, Juhos M. István, Ungvári Márton, ifj. Albert János, Kovács Béla, Barabáss György, Zajzon Gyula, Bartos Gábor, Kovács Sándor, Gál Tamás, Nagy János, Máté Gergely, Borbély Csizsér Marton, Lázár Simon, Adorján Sándor és Tókes Márton.

Külön figyelmet érdemelnek a botfalvai cukorgyár, báró Atzél Ede, Bodor Kálmán, Bihar-diosighi Gazdakör, Bikfalvy Albert, Bethlen Gazdasági Kertészeti Szakiskola, a Bancutai Főhercegi Uradalom, Császár Gyula, Domahidy István, gróf Dégenfeld Miksa, gróf Eszterházy Pál, Glück Fülöp, Héjjasfalvi Gazdakör, Hadnagy Testvérek, báró Hatvány Növénynevelő Üzege, dr. Konopi Kálmán, Leguma R. T. Arad, Cs. Lázár László, Lázár Simon, Mezőhegyesi M. Kir. Növénynevelő Telep, M. Kir. Gazdasági Akadémia Gyakorlati Tanszéke Magyaróvár, M. Kir. Növénynevelő Telep, M. Kir. Növénynevelő Telep Kompolt, Nagy Dénes Turda, Orbán Károly Madarasu, Purgly László, dr. Récsy Lajos, Rom. Kat. Téli Gazdasági Iskola Jernut, dr. Sedlmayer Kurt, Szász Ferenc, Scharff Gyula, gróf Teleki Béla, gróf Wass Albert, ifj. Varga Dániel örökösök, gróf Wass Albert, dr. Wolff Gyula, stb.

A kiállítást már az első napon hatalmas közönség látogatta meg és a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a gazdag és színvonalas anyagáról. Február 27—17. között a CFR 50 százalékos kedvezményt nyújt mindazok számára, akik az EGE nagyjelentőségű kiállítását meglátogatták.

Két újabb törvényjavaslat, amely az állami bevételek növelését célozza

Bucurestiből jelentik: Az új költségvetéssel egyidőben a törvényhozás elé terjesztendő javaslatok egyike az új házak adójának megállapításáról intézkedik. Tudvalevőleg az újonnan épített házak 10 évi adómentességet élveztek, amely adómentességet 1935-ben törvénnyel megszüntettek oly módon, hogy az új házak jövedelme után a hadseregfelszerelési alap javára hat százalékos adót kell fizetni az első 5 éven keresztül, míg a második 5 évben a hadseregfelszerelési alap javára fizetendő adó 12 százalékra emelkedik. Az új törvényjavaslat szerint az első évben a jövedelem fele után 6 százalékos, a jövedelem második fele után pedig 12 százalékos adót kell fizetni, mely utóbbi 12 százalék fele a rendes költségvetést illeti.

Egy másik törvényjavaslat az addicionális adó kulcsát az eddigi 2 százalékról 3 százalékra emeli fel az országos egészségügyi alap javára. Az egészségügyi minisztérium azt reméli, hogy ezen adóemelés 12 millió lejt hoz az egészségügyi minisztérium céljainak.

Eladták az Unio vagongyárat

Satumare. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt, hónapok óta húzódo tárgyalások után a bucaresti Malaxa részvénytársaság, közösen a Resitával, megvásárolták a satumarei Unio vagongyárat. A szerződést már aláírták és ennek értelmében az ország vagongyártásának koncessziója a Malaxa kezébe összpontosult. Az Uniónak 1942-ig szól a vagongyártási koncessziója. A Malaxa ezzel a vétellel versenytárs nélkül maradt a vagonépítési szakmában. Sapira Mihály, az Unio vagongyár tulajdonosa ugyanis egyidejűleg az aradi Astrát is eladta a Malaxának.

Az új gyártulajdonos jövő tervét senki sem ismeri Satumaren, de mindenki aggodalommal várja a fejleményeket. Jelenleg 1450 munkást és 80 tisztviselőt foglalkoztat a gyár. Évi ötvenötmillió lejt fizetett ki munkásainak és 30 millió lejt értékű árut vásárolt a satumarei piacon. De a munkabér is Satumaren maradt, úgyhogy az Unio esetleges leszerelése és átköltöztetése súlyos gazdasági válságot idézne elő Satumaren, ahol a kereskedők és iparosok százait érintené a gyár megszűnése. Az átadás egész rövidesen megtörténik, a bizottság már itt is van.

Ujból szilárdult a lei a külföldi magánforgalomban

A belöldi és a nemzetközi pénzpiac érdekességei

Bucurestiből jelentik: A legnagyobb pénzintézetekhez az európai államok fővárosaiból érkezett jelentések szerint a nemzetközi deviza- és pénzpiac ujból visszanyerte nyugodtságát. A nemzetközi forgalomban a svájci frank egy árnyalattal lanyhább a többi nyugat-európai valutákkal szemben. A font, dollár, a francia frank-paritás alig változott. A leideviza Zürichben hivatalosan változatlanul 3.25, de a lei-bankjegyek árfolyama a külföldi magántőzsdéken továbbra is szilárd, sőt egyes helyeken emelkedő irányzatú. A zürichi magánforgalomban megközelíti a 2.50 frankot. Párizsban 12.10—12.40, Bécsben a kompenzációs lei hozzávetőleges árfolyama csaknem 4 schilling, Budapesten 3 pengő, Prágában újból javult a lei-bankjegyek árfolyama, amely most 18.15 csekkoronára emelkedett.

A Nemzeti Bank bucaresti igazgatósága a napokban a fontsterling hivatalos árfolyamát 672.06—692.76 leire emelte, míg a svájci frankét 30.64—32 leire csökkentette, de a többi devizák árfolyamát változatlanul hagyta. A szabadforgalmi devizák iránt a fővárosban a kereslet fokozódott néhány nappal ezelőtt és ennek megfelelően az árfolyamok is javultak némileg. A pengő szabadkereskedelmi kurzusa 26.15—26.60 leire, a schillingé 25.65—25.75 leire, a csekkoronáé 40.75—40.76 leire, az

olasz líráé 7.35—7.45 leire emelkedett, azonban tegnap a márká 37.05-re csökkent.

A bucaresti hitelpiacon az üzlet valamivel élénkebb, a bankok hatalmas készpénzkészleteikből simán elégítik ki üzletfeleik igényeit.

KÖZEL 52 MILLIÓVAL CSÖKKENT A BANKJEGYFORGALOM

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala január 16-án kiadott helyzetjelentésében a következő számadatok szerepelnek: Aranykészlet az országban és külföldön 15 582 681.270 lei (legutóbbi kimutatás szerint 15 579 626.419 lei. Ebből 13 303 846 678 lei az országban). A clearing számlán levő deviza diszponibilis összege 1 970 696 946 lei (1 871 875 470 lei). Kereskedelmi tárca 6 040 702 489 lei (6 087 945 779 lei). Konverziós váltótárca 2 424 938 476 lei (2 milliárd 427 461 561 lei). Konverziós kincstári bonok összege 5 820 554 874 leire emelkedett (5 177 329 lei). Forgalomban lévő bankjegyek összege 25 milliárd 11 525 340 lei, a legutóbbi kimutatásban feltüntetett 25 063 519 522 leijel szemben. A bankjegyforgalom tehát 51 994 177 leijel csökkent. Látra szóló letétek 10 964 325 324 lei (10 766 435 165 lei). Fedezeti arány 43.31 százalék (43.48 százalék).

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztő: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az ideai könyvpiacnak: Mindenkinek ismernie kell — az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságokon, már-már győzni látszó eretnek-ségeken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára fűzve 1500 lei, kötve 2000 lei és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötött példányok) havi 200 lei részletre. Akik az egész sorozatot előre egyszerre kifizetik, 10 százalék engedményt kapnak.

Megrendelhető:

a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

SPORT

Clompe nyerte Románia 1937 évi
síugró bajnokságát

Rossz hóviszonyok mellett is jők az eredmények. — Clompe 56 méteres ugrásáival új rekordot állított fel

Brasovból jelentik: Mintegy kétezer főnyi közönség jelenlétében zajlott le az országos síugró bajnokság, a szövetség megbízásából a BTE rendezésében. Előző nap esett az eső és estére a hótakaró teljesen eltűnt a város utcáiról. Ennek ellenére a Bolnoki-sáncon jó hó várta a versenyzőket, miután a husz főnyi munkáscsapat sok havat tudott összehordani a környező helyekről.

A bajnokság védnökségét Károly király vállalta el és képviselőiben Filimon tábornok-hadségéd jelent meg. A szövetséget Jacobici tábornok, Palanganu ezredes, Medeleanu őrnagy és a szövetség más elnökségi tagja képviselte. Az üdvözlések után Kovács György, a BTE fiatal versenyzője siklott rá az ugrósáncra és eltérve a kifeszített szalagot, ugrott el a

trambulinról. 33 és fél méteres ugrásával avatta fel hivatalosan a sáncot. A bajnokság eredménye:

1. Clompe (KSV Brasov) 317 p. (46. 49.5 és 54 méteres ugrásokkal). Clompe versenyen kívül rekordjavító kísérletet jelentett be, amely teljes sikerrel járt. 56 méterre ugrott. Romániában eddig elért legnagyobb eredmény és sánc-rekord. 2. Dressnandt (ACFR Brasov) 212 pont (45.5, 49.53 méter). 3. Ciocoiu (Prahova) 204 pont (31. 35. 40 méter). 4. Papp Gyula (IAR) 181.5 ponttal (45 bukott, 43 bukott, 50 bukott). 5. Marinescu (Predeal) 170.7 ponttal (42.5 bukott, 42 állott, 4 bukott). 6. Kovács György (BTE) (46 bukott, 43.5 bukott, 47.5 bukott). Tizenhárom induló.

Mi a helyzet a jégkorong
világbajnokságon?

Londonból jelentik: A jégkorong-világbajnokság középdöntői megkezdődtek. Az eddigi eredmények:

Anglia—Svájc 3:0. Kanada—Csehszlovákia 3:0 (0:0, 1:0, 2:0). Lengyelország—Magyarország 4:0 (1:0, 1:0, 2:0). Németország—Franciaország 5:0 (1:0, 3:0, 1:0).

Jelenleg a helyzet a következő:

I. csoport:				
1. Lengyelország	1	1	0	4:0 2
2. Anglia	1	1	0	3:0 2
3. Svájc	1	0	0	1:0 3 0
4. Magyarország	1	0	0	1:0 4 0
II. csoport:				
1. Németország	1	1	0	0 5:0 2
2. Kanada	1	1	0	0 3:0 2
3. Csehszlovákia	1	0	0	1 0:3 0
4. Franciaország	1	0	0	1 0:5 0

A mai napon a következő mérkőzésekre kerül sor: Kanada—Franciaország, Lengyelország—Svájc, Magyarország—Anglia, Csehszlovákia—Németország.

Hilföldi sporteredmények

CAO—Crisana vegyes—Olympique Lille 5:4 (3:3). Lilleből jelentik: Az oradeai vegyes utolsó turamérkőzésén értékes győzelmet aratott. A csapat szerdán érkezik haza.

Ausztria. A három élvonalas simán nyerte mérkőzését. Sorrendjük a következő: 1. Austria 21, 2. Admira 20, 3. Vienna 18. Az utánuk következő Wackernek 15 pontja van. Eredmények Austria—Floridsdorf 2:0 (2:0), Vienna—Rapid 4:2 (2:1), Admira—FC Wien 5:1 (1:1), Wacker—WSC 1:0 (0:0), Libertas—Post Sportverein 1:1 (1:1), Favoriher—HAKOAH 1:0 (0:0).

OLASZORSZÁG. A XXI. bajnoki forduló eredményei: Lazio—Roma 0:1, Lucchese—Genova 2:2, Sampierdarena—Bologna 2:2, Ambrosiana—Juventus 2:0, Napoli—Milan 0:1, Torino—Fiorentina 0:0, Bari—Novara 4:1, Alessandria—Triestina 0:0. Bologna és Torino, a két első helyezett csak döntetlent ért el. Most Bologna 30 ponttal áll az élen, utána következnek a Torino és Milan 28—28 ponttal, negyedik a Lazio 26 ponttal, ötödik a Juventus 25 ponttal.

Ujabb női uszó világrekord. Oslóból jelentik: Hvéger, a dán uszóbajnoknő, aki csak az elmúlt héten javított meg két világrekordot, az oslói versenyen, a 100 méteres hátúszásban 1 perc 16 mp-es idővel, új dán rekordot uszott, legyőzve Senff holland olimpiai bajnoknőt.

Magyar sportemberek német kitüntetésé. Budapestről jelentik: Mackensen budapesti német követ dr. Misángyi Ottónak és dr. Mező Ferencnek, a Hitler kancellár által alapított német olimpiai érdemrend II. osztályú érmét adta át.

A legújabb amerikai
boxbotrány

Az amerikai súlydobbóriás, a népszerű Torrance-bébi, mint ismeretes, a berlini olimpia után bánatában ökölvívónak csapott fel. Egyre-másra nyerte is a mérkőzéseket. Négy meccse közül egy sem volt, amelyik három percnél tovább tartott volna. Percek alatt elterültek az ellenfelek Torrance hatalmas öklei alatt. Most kiderült, hogy ebben a nagy elterülési igyekezetben némi szándékosság is volt. „Lefeküdték” Torrance ellenfeleit! A legújabb amerikai boxbotrányról az egyik amerikai lapban a következőket olvassuk:

„Az amerikai boxkörökét újabb botrány foglalkoztatja: a Torrance-botrány. Kiderült, hogy az egykori súlydobbó óriás eddigi ellenfelei kivétel nélkül „lefelejték”. Kisebbségűbb országok, Louisiana állam ökölvívó hatósága Torrance ellenfeleit és a bűnös menedzsereket fejenként 300—300 dollár bírsággal sújtotta. Torrance nem kapott büntetést, mert — a boxhatóság megállapítása szerint — „ezekben a győzelmekben teljesen ártatlan.”

A MAGYAR NB ÁLLÁSA

1. Ferencváros	15	11	1	3	15:19	23	(7)
2. Phöbus	15	11	—	4	33:18	22	(8)
3. Hungária	14	10	1	3	50:17	21	(7)
4. Újpest	15	10	1	4	49:24	21	(9)
5. Szeved	15	7	6	2	26:18	20	(10)
6. Nemzeti	15	8	3	4	31:27	19	(11)
7. Bocskai	14	8	2	4	34:21	18	(10)
8. Elektromos	14	6	3	5	29:27	15	(13)
9. Haladás	15	5	3	7	25:40	14	(16)
10. Budafok	15	5	3	7	31:50	13	(17)
11. Kispest	15	5	2	8	42:48	12	(18)
12. Budai „11”	15	4	4	7	25:35	12	(18)
13. III. ker. FC	15	2	2	11	9:48	6	(24)
14. Soroksár*	26	—	2	24	14:51	2	(50)

* Megszűnt.

A két legjobb dán atlétát profivá nyilvánították. Kopenhágából jelentik: Nagy feltűnést keltett a dán atlétikai szövetség határozata, mellyel Dánia két legjobb atlétáját a nemzetközileg is jólismert Nielsen és Siefert hosszútávfutókat profivá nyilvánította, miután súlyosan vétettek az amatőr szabályok ellen.

UDR—Törökvis 4:3. Oradea. Saját tud. A birkozó Nemzeti Bajnokság kereteiben találkozott a két csapat és a resitaiak nehéz küzdelem után győztek 4:3 arányban. Részletes eredmények: Légcsúszó: Burkowek—Denderle (1:0); pehelysúly: Tózsér—Konecsnik (1:1); könnyűsúly: Kenéz—Firanda (1:2); középsúly: Sándor—Lévay (2:2); nagyközépsúly: Ruttkai—Lovász (2:3); kishézsúly: Schwirtzenek—Bencze (3:3); nehézsúly: Schusztar—Bodó (4:3).

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az álláskeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Lakás

4 szobás
comfortos magánház
jutányos áron eladó.
Ertekezni: Oradea, Str.
Strâmbă No. 2.

1 utcai szoba
konyha, speiz kiadó.
Oradea, Str. Nicolae
Zsiga 50. szám.

Modern hálószobát
keresek. Címet kérek a
„Mignon” csokoládé-
házba. Oradea, Strada
Bratianu 2. szám.

Egyszoba,
előszoba, konyha kiadó
Oradea, Bratianu 52.

Keresek
központban egyszobás,
fürdőszobás, modern
lakást. Címetek „Pontos
fizető” jellegre a
kiadóba kérek.

Egyszoba, konyhás
lakás azonnalra kiadó.
Oradea, Str. Alexandri
13. szám.

Kiadó
egy szoba, előszoba,
fürdőszoba, konyha
speiz és mellékhelyisé-
gekből álló lakás, má-
jus 1-re. Cím: Oradea,
Str. Coganiceanu 17.

Gyermektelen
pontos fizető tisztviselő
keres 1 szoba, előszoba,
esetleg 2 kis szobás lak-
ást mellékhelyiségek-
kel április vagy május
1-re. Címet a kiadóba
kérek.

Kiadó
2 vagy 3 szobás, teljes
comfortos lakás. Cím:
Oradea, Str. Simeon
Stefan 11. szám.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek
menne középkorú öz-
vegyasszony, vidékre is.
Románul tud. Buriknő,
Oradea, Str. Turna-
tor 7. szám

Megbízható mindcsest
alkalmazok március el-
sejétől. Dr. Bozsodiné,
Oradea, Str. Pavel 17.

Adás-vétel

Vesünk
templom részére sző-
nyeget. Mérete körül-
belül 6x3 méter, Plébá-
nia hivatal Palota, jud,
Bihor.

Fondan tablrozó
márvány eladó. „Mig-
non” csokoládéház, Str.
Bratianu 2. Oradea.

Eladók
magánházak, bérházak,
szőlők, birtokok. Po-
povics iroda, Oradea,
Str. Vlahuta 6. Telefon
167. szám.

Ó-bor, 100 hl,
1912., 1936. évi termé-
sű eladó. Oradea, Str. De-
lavrancea 16. Bognár
József.

Kisebbszólót
megvételre keresek. —
Ajánlatot a kiadóba.

Egy jókarban
levő iróasztal, egy nagy
kétajtós, fiókos szek-
rény eladó. Oradea,
Str. Alexandri 51. jobb-
ra az első ajtó.

Hilánféle

Figyelem!
Tarján orajavitó szak-
üzlete, Bul. Reg. Ferdin-
and 8. Aranyat és
használt órákat veszek

Kézalkotótt
gyermek ruha model-
lek, ágykabátok, hor-
golt gallérok, blousok,
harisnyafejlesztés, szem-
szedés, drukkolás, pár-
na montirozás, Bodá-
nénál, Oradea, Avram
Jancu 16. Vegytisztító
és kézimunkaüzlet.

Figyelem!
Urak és hölgyek, ha
szép, jó és tartós cipőt
akarnak csináltatni, —
keressék fel az Apolló
cipőszalont. Oradea,
Bulv. Regele Ferdinand
No. 12.

PÚHA ÓLMOT
állandóan vesz a Szent
László-nyomda részv.
társ, Oradea, Str. Rege-
le Carol No. 5.

Elvezetesebb olvasmány el sem kép-
zelhető, mint

Erdősi Károly:

MUMIÁK és MINARÉTEK

című útleírása.

Egyiptom csodás világa a maga
minden varázsával megjelenik e
könyvben, amelynek szép illusztrá-
ciói csak emelik a könyv értékét
és vonzó erejét.

Ara gyönyörű vászonkötésben 200
Lelei és portó.

Megrendelhető:

a Magyar Lapok könyvosztályánál.